Jaargang 111. Vrijdag, 6 Februarij 1852. No. 11.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

VERPACHTING.

Op MAANDAG den 9den Februarij 1852, des middags te 12 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de PROVINCIE *GRONINGEN*, of, bij zijne afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, in het Provinciehuis te *Groningen*, worden overgegaan tot de openbare verpachting van:

de ontvangst der Tolgelden op den weg van Onderdendam *naar* Uithuizen, *en wel aan de twee Tolboomen bij de Eelsweldertil, met de daarbij behoorende Woning, voor den tijd van één jaar, ingaande den* 1*sten Mei* 1852 *en eindigende den* 1*sten Mei* 1853.

De voorschrevene Verpachting zal geschieden bij Inzetting en Opbod, aan den meestbiedende en laatstverhoogende.

De voorwaarden, waarnaar deze Verpachting zal plaats hebben, zullen ter lezing liggen, behalve in het Provinciehuis en bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen*, in de Gemeentehuizen van *Bedum, Middelstum, Kantens, Usquert* en *Uithuizen*, en voorts bij de Kasteleins PLAAT, in het Blaauwe Paard; TEN HAVE, VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE en wedw. DE JONGE, aan de Groote Markt, te *Groningen*; — zullende vóór de verpachting de vereischte inlichtingen bij den Hoofd-Ingenieur voornoemd te bekomen zijn.

GRONINGEN, 20 Januarij 1852.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornd.:
VAN LIMBURG STIRUM.

VERPACHTING.

Op *MAANDAG* den 16den Februarij 1852, des middags te twaalf uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den *STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS* in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der *LEDEN* van *GEDEPUTEERDE STATEN*, in het bijzijn van den *HOOFD-INGENIEUR* van den Waterstaat in het 1ste Distrikt, in het Provinciehuis te *Groningen*, worden overgegaan tot de openbare Verpachting *van het Kaphout, op den weg van Appingedam naar Noordbroek, voor den tijd van ongeveer vijf jaren, aanvangende met de goedkeuring der Verpachting en eindigende den* 1*sten Maart* 1856.

De voorschrevene Verpachting zal geschieden bij *enkele inschrijving.*

De Voorwaarden, waarnaar deze Verpachting zal plaats hebben, zullen ter lezing liggen, behalve in het Provinciehuis en bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen*, in de Gemeentehuizen van *Appingedam*, *Slochteren* en *Noordbroek*, — zullende, des verlangende, de vereischte inlichtingen bij den Hoofd-Ingenieur voornoemd te bekomen zijn.

GRONINGEN, 2 Februarij 1852.

De Staatsraad, Commissaris des Konings in de Provincie Groningen:
VAN LIMBURG STIRUM.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen, naar aanleiding eener missive van den Heer STAATSRAAD, COMMISSARIS des KONINGS in dit Gewest, van den 19den dezer, ten geleide van het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 11, ter kennis van de belanghebbenden, dat op **WOENSDAG den 18den Februarij aanstaande, des middags te 12 uur,** door de HOOFDADMINISTRATIE van het 4de Regement Dragonders, te *Deventer*, in het openbaar, de LEVERING zal worden aanbesteed van een getal van **driehonderd en zevenendertig PAARDEN,** ten behoeve van de verschillende Korpsen Kavallerie en Artillerie van het Leger; zullende zich onder de Paarden, voor laatstgemeld wapen bestemd, een getal van **zeven TREKPAARDEN** moeten bevinden; alles overeenkomstig de aankondiging, welke daarvan dezer dagen in de *Staatscourant* wordt gedaan.

Voorts, dat in de Voorwaarden van Aanbesteding de bepaling uitdrukkelijk zal worden opgenomen, dat een gedeelte der te leveren Paarden van **Inlandschen oorsprong** zal moeten zijn, welke Voorwaarden, behalve in het BUREAU van den KAPITEIN-KWARTIERMEESTER bij voornoemd Regement te *Deventer*, en bij het DEPARTEMENT van OORLOG, te *'s Gravenhage*, van af den 20sten dezer voor een ieder in het LOKAAL van het PROVINCIAAL GOUVERNEMENT te *Groningen* ter lezing zullen liggen.

GRONINGEN, 22 Januarij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente *Groningen*, gelet op de aanschrijving van Heeren GEDEPUTEERDE STATEN dezer Provincie van den 8sten Julij 1844, no. 6, om jaarlijks aan de Ingezetenen te herinneren den inhoud van de wet van den 1sten Maart 1815 (*Staatsblad* no. 21), houdende voorschriften ter viering der dagen aan de Openbare Christelijke Godsdienst toegewijd; — herinneren aan de Ingezetenen dezer Stad, dat de gemelde wet de navolgende bepalingen bevat:

1) Dat op Zondagen en op zoodanige Godsdienstige Feestdagen, als door de Kerkgenootschappen van de Christelijke Godsdienst dezer landen algemeen erkend en gevierd worden, niet alleen geene beroepsbezigheden zullen mogen verrigt worden, welke de Godsdienst zouden kunnen storen, maar dat in het algemeen geen openbare arbeid zal mogen plaats hebben, dan in geval van noodzakelijkheid, als wanneer de Plaatselijke Regering daartoe schriftelijk toestemming zal geven.

2) Dat op deze dagen, met uitzondering van geringe eetwaren, geene koopwaren hoegenaamd op markten, straten of openbare plaatsen zullen mogen worden uitgestald of verkocht, en dat de Kooplieden en Winkeliers hunne waren niet zullen mogen uitstallen, noch met opene deuren verkoopen.

3) Dat gedurende den tijd voor de openbare Godsdienstoefening bestemd, de deuren der Herbergen en andere plaatsen, alwaar drank verkocht wordt, voor zoo verre dezelve binnen den besloten kring der gebouwen liggende zijn, zullen gesloten zijn, en dat ook gedurende dien zelfden tijd geenerhande spelen, hetzij kolven, balslaan of dergelijke, mogen plaats hebben.

4) Dat geene openbare vermakelijkheden, zoo als schouwburgen, publieke danspartijen, concerten en harddraverijen, op de Zondagen en algemeene Feestdagen zullen gedoogd worden; zullende het aan de Plaatselijke Besturen worden vrijgelaten, hieromtrent eene uitzondering toe te staan, mits niet dan na het volkomen eindigen van alle Godsdienstoefeningen.

5) Dat de Plaatselijke Politie zorg zal dragen, ten einde alle hinderlijke bewegingen en gerucht in de nabijheid der gebouwen, tot de openbare Eeredienst bestemd en in het algemeen alles, wat dezelve zoude kunnen hinderlijk zijn, voor te komen of te doen ophouden.

6) Dat de overtredingen tegen de bepalingen van dit besluit, naar gelang van personen en omstandigheden, zullen gestraft worden met eene boete van niet hooger dan *vijfentwintig guldens*, of met gevangenis van niet langer dan *drie dagen*, voor de overtreders die buiten staat mogten zijn deze boete te betalen.

7) Dat bij eene tweede overtreding de boete of straf zal verdubbeld worden, en wijders alle de te koop gelegde of uitgestalde goederen verbeurd verklaard en de herbergen of andere publieke plaatsen voor eene maand gesloten.

En opdat deze kome ter kennis van de Ingezetenen, zal deze in plano worden gedrukt en aangeslagen, alsmede in de *Groninger Courant* geplaatst.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 15den Januarij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* herinneren de belanghebbenden aan de in art. 213 van het REGLEMENT van POLITIE opgenomen bepalingen van art. 21—24 der wet van den 26sten Januarij 1815 (*Staatsblad* no. 7) nopens het **BEWAREN** en **VERVOEREN** van **BUSKRUID,** luidende als volgt:

„ Art. 21. Kooplieden of winkeliers in steden, plaatsen of „ ten platten lande, welke buskruid willen verkoopen, of „ vuurwerken maken, zullen deze nering niet vermogen te „ doen, noch dit beroep mogen uitoefenen, zonder dat zulks „ in hun patent worde uitgedrukt, op de boete van vijfhon„ derd guldens; zoodanige vuurwerkers of neringdoende lie„ den in buskruid, zullen ten allen tijde gedoogen, dat hunne „ winkels, zolders en pakhuizen door of van wege de poli„ tieke of regterlijke autoriteit eener stad of plaats worden „ onderzocht en geïnspecteerd, ten einde na te gaan, of het „ gestatueerde bij artikel 22 en 23 door hen wordt in acht „ genomen; zij, die hierin weigerachtig zullen zijn, verbeu„ ren eene boete van vijfhonderd guldens telkens.

„ Art. 22. Kooplieden, winkeliers, of anderen, die bus„ kruid verkoopen, of ook dezulken die vuurwerken maken, „ vermogen, van hunnen voorraad, niet meer dan vijftig „ ponden buskruid of vuurwerk in hunne winkels of beneden„ huizen hebben, en zijn verpligt, den voorraad op hunne „ bovenste verdiepingen van huizen of pakhuizen te bewaren, „ en wel op plaatsen, op welke niet gestookt wordt, en door „ welke geen schoorsteenpijp loopt, welke gestookt wordt, „ wel verzorgd onder haren kleeden, op eene boete van vijf„ honderd guldens, te verbeuren, zoo dikwijls zij zulks niet „ mogten hebben in acht genomen.

„ Art. 23 Zoodanige kooplieden, winkeliers of anderen, „ die buskruid verkoopen, of ook dezulken, die vuurwerken „ maken, zullen geen grooter voorraad in hetzelfde huis of „ pakhuis mogen hebben, dan honderd en vijftig ponden, op „ verbeurte telkens van vijfhonderd guldens, en van hunnen „ geheelen voorraad van buskruid en vuurwerken.

„ Art. 24. Vuurwerkers zullen geene vuurwerken mogen „ maken, dan op zoodanige plaatsen, op een genoegzamen „ afstand buiten de steden of dorpen, zoodanig als hun door „ de plaatselijke regering zal worden aangewezen, op verbeurte „ telkens van vijfhonderd guldens.

„ Art. 25. Partikuliere ingezetenen, wonende in steden of „ beslotene plaatsen, zullen niet meerder buskruid in huis „ mogen hebben, dan zes ponden, op verbeurte van vijfhon„ derd guldens, en het buskruid, hetwelk zij in huis hebben.

GRONINGEN, 15 Januarij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De **VOORZITTER** van den **GEMEENTERAAD** te *Groningen* noodigt de INWONERS dezer Gemeente, in gevolge art. 7 der Wet tot REGELING van het KIESREGT en de BENOEMING der AFGEVAARDIGDEN ter EERSTE en TWEEDE KAMER der STATEN GENERAAL, uit, om, zoo zij **elders** in de **DIRECTE BELASTINGEN** zijn aangeslagen, daarvan vóór den **vijftienden Februarij aanstaande,** ter SECRETARIJ dezer Gemeente te doen blijken.

GRONINGEN, 29 Januarij 1852.

De Voorzitter voornd.:
VAN IMHOFF.

De **INSPECTEUR** der **STEDELIJKE BELASTINGEN** te *Groningen* verzoekt de HOUDERS van **BILJETTEN** wegens **uitvoer in 1851** gedaan, en voor welke RESTITUTIE van **STEDELIJKE BELASTINGEN** wordt verlangd, om die Biljetten, met inachtneming van de ten dien aanzien bestaande Verordeningen, ten spoedigste, immers vóór den 15den Februarij aanstaande, aan hem, ter verevening, ter hand te stellen.

GRONINGEN, 5 Januarij 1852.

De Inspecteur voornoemd:
W. J. MEURS WICHERS.

De persoon van **FOPPE JANS BAKKER,** welke onlangs uit de *Maatschappij van Weldadigheid* is ontslagen, heeft voor de LIGTING der NATIONALE MILITIE van 1851, in de Gemeente *Groningen*, een DIENSTPLIGTIG NOMMER getrokken; hij had, om nader onderzocht te worden, op den 5den Februarij 1852 voor den MILITIE-RAAD moeten verschijnen; dit niet geschied zijnde, wordt hij bij deze opgeroepen, om zich ten spoedigste ter SECRETARIJ der STAD *Groningen* te vervoegen, ter voorkoming van onaangenaamheden.

De **OFFICIER van JUSTITIE** bij de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *APPINGEDAM* acht het niet ondienstig ter algemeene kennis te brengen, dat zich in zijne handen bevindt, herkomstig binnen zijn Arrondissement, een **BANKBILJET** van *f* 60, d.d. 18den September 1841, no. 921, dat bij onderzoek is gebleken **valsch** te zijn. Het is gemaakt naar een echt, dat **dezelfde dagteekening en hetzelfde nummer** draagt, — is hier en daar beklad, op de ommezijde voorzien van eenige, zeer waarschijnlijk nagemaakte namen, — en ziet er overigens uit, als of het reeds geruimen tijd in omloop is geweest. Hoewel vrij kunstig nagemaakt, zoodat de valschheid op het eerste gezigt, vooral bij avond, niet ligt in het oog zal vallen, kan men zich echter vooral daarvan overtuigen, wanneer men let op de Watermerken **„Nederlandsche Bank" en „Zestig Gl."** die in het oog vallend slecht zijn nagebootst.

Daar er misschien meer Bankbiljetten van dien aard in omloop zijn, wordt men verzocht er op te letten, en om bij bevinding, daarvan onverwijld aan de Justitie kennis te geven.

De Officier voornoemd:
LIJPHART.

(*Zie de Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel.*)

(*Ingezonden.*)

Het voedsel der arbeidende klasse ten platten lande.

In de *Groninger Courant* van Dingsdag den 14 October 1851, no. 82, hebben wij den wensch te kennen gegeven, dat de boerenarbeiders, die op eigen kost werken, bij het zware werk, dat zij voor een gering loon moeten verrigten, meer dierlijk voedsel mogten kunnen erlangen. — Zij toch, die op eigen kost moeten werken, en de vrouwen en kinderen der boerenarbeiders, die in hunne sobere woningen verblijven en altijd op eigen kost zijn, bekomen bijna niets anders dan plantaardig voedsel zonder eenig boter of vet en kennen spek en vleesch slechts bij naam. Ook in andere provincien wordt die opmerking gemaakt. Zoo vinden wij in den *Almanak voor Landbouwers en Veehouders, voor* 1852, *te Leeuwarden, bij* W. EEKHOFF uitgegeven, eene bijdrage van den Utrechtschen Hoogleeraar C. A. BERGSMA over dit onderwerp, zeggende: »Wie zou niet wenschen, dat onze arbeiders, die zwaar moeten werken, wanneer zij eene eigene huishouding hebben, beter voedsel kregen? Bekend is het toch, dat eene goede voeding van gunstigen invloed is ter bevordering van krachten, gezondheid, opgeruimdheid en levensgenot. Vreemd is het daarom, dat men in ons land, waar het vleesch zoo duur is, spijzen ongebruikt laat, welke men in andere landen nuttigt, die gemakkelijk en min kostbaar te bekomen zijn, en die men hier enkel op aanzienlijke tafels als groote lekkernijen geplaatst vindt, en waartegen men dus geen vooroordeel of tegenzin behoorde te hebben. Wij willen," zegt de professor — »hier eenige vermelden." — En wat lekkers geeft z.h.geleerde nu voor eene goede voeding der arbeidende klasse ten platten lande aan de hand? — Zeg niet, dat het eene bittere spotternij met de behoeftige volksklasse is; het wordt aldaar in goeden ernst aan Landbouwers en Veehouders medegedeeld. — Luister eens, wij zullen letterlijk afschrijven, wat wij op bl. 69 lezen:

»DE PADDESTOELEN.

»Groote heeren, waaronder weleens echte smulpapen zijn, weten met veel lof te gewagen van lekkere *champignons.* Te *Brussel* worden daarvan jaarlijks wel voor *f* 300,000 verbruikt. Dit zijn enkel paddestoelen, in het Vlaamsch *kampernoeljen* genoemd, die ook de Nederlandsche bodem voor Nederlandsche werklieden oplevert, daar ze een goed en aangenaam voedsel verschaffen. De buitenlanders gaan ons daarin al weder voor. In *Polen*, *Hongarije* en *Rusland* worden ze in bosschen en in graslanden vlijtig opgezocht. In *Frankrijk*, *Engeland* en *België* worden ze zelfs bij groote hoeveelheden aangekweekt. De eetbare soorten zouden ook bij ons menigeen eene versnapering kunnen aanbieden. Ook kunnen ze opgezocht worden, om ze als meststof te gebruiken." (»In het *Tijdschrift voor Nijverheid*, XII dl., 1ste stuk, komen uitvoerige berigten voor over de kweeking van *Paddestoelen* en *Truffels.*") Doch al was het ook, dat men onzen arbeiders smaak in de paddestoelen kon doen vinden, zoude het altoos wegens de vele daaronder gevondene giftige planten eene gevaarlijke spijs zijn; doch zoo min als men de katten kropsalade zal leeren eten, zullen onze arbeiders zich op de in hunne oogen afgrijselijke stoelen der padden vergasten.

» DE KIKVORSCH.

»Wie heeft wel niet hooren spreken van gebraden rikkikkerbilletjes als eene lekkernij op de tafels der Grooten? Welnu, waarom kan een werkman ze niet even goed eten, daar hij de kikkers toch maar voor de moeite van het vangen heeft. Wie eenmaal kikvorschen geproefd heeft, zal moeten bekennen, dat het een goed en smakelijk voedsel is. Wordt het gebruik meer algemeen, dan zal het ook spoedig een voorwerp van handel worden, en kan er met het vangen nog wat verdiend worden." Is dat eene satyre op ons land en onze natie, om daarvan een *Abdera* en kikvorschvoedende *Abdérieten* te maken? Hoe veel kikkerbilletjes zoude een slootgraver wel voor een voldoend maal behoevende zijn? Ook is proefondervindelijk bewezen, dat de kikkervretende katten ongemeen sterk vermageren. In *Abdera*, de geboorteplaats van den spotzuchtigen DEMOCRITUS, liet men ook de ratten even als de kikvorschen ongestoord vermenigvuldigen: zou de professor ook van dier sterke voortteling en om dier vleesch te nuttigen geen gebruik weten te maken, of zoude ook hij weldra den spot met de dwaasheid zijner medeburgers drijven? Ook deze raadgeving komt ons als eene bittere en onverdiende satyre op den armen werkman van Nederland voor. Op bl. 70 lezen wij:

» DE KARAKOL.

» Deze slak" (Bah!) »die ik in mijne jeugd in de nabijheid van *Leeuwarden* en daarna in de omstreken van 's Gravenhage en *Haarlem* menigvuldig heb aangetroffen, levert mede een gezond en smakelijk voedsel op. Wie de proef daarvan wil nemen, zal ze zeker voor een der keurigste spijzen houden. Om ze aan te fokken, behoeft men slechts eenige in een boschje of heg te brengen, waarin zij zich weldra zullen vermenigvuldigen. Wil men ze bijzonder vet en smakelijk hebben, dan volge men de handelwijze der boeren uit den omtrek van *Weenen* na, die ze met haver voeden, hetgeen door kinderen uit behoeftige gezinnen geschiedt."

Op bladz. 48 van denzelfden *Almanak* wordt een middel aan de hand gegeven om de *Veldslakken* te vangen, met doorgesnedene gele wortelen op den akker te werpen, waaraan zich deze slakken vergasten en blijven vastkleven, en die men met zonsopgang weder verzamelt en in emmers werpt, leverende een krachtig voedsel voor de varkens op. — Zoude men nu ook van de wortels en slakken geen goed gebonden slijmsoep voor de arbeidende klasse ten platten lande kunnen kooken?" — Neen! wij zullen onze dagbewoners niet op deze lekkernijen zien vergasten, evenmin als op de zoo gezochte spinnen van de geleerde, doch zonderlinge ANNA MARIA SCHUURMANS; dan nog liever paardenvleesch of beenderensoep.

Een Ommelander.

Wij hebben in de *Groninger Courant* van den 26sten December l.l. gezien, dat door menigvuldige concurrentie de raad der gemeente Termunten besloten had om de benoodigde lokalen voor het gemeentebestuur publiek aan den meestbiedende te verpachten, waarvan pachter geworden was de wedw. DE LEEUW, voor *f* 120.

Daar het thans in gebruik zijnde gemeentelokaal te Beerta door den raad dier gemeente van den gemeente-ontvanger voor *f* 40 gehuurd wordt, zoo zal het ons verwonderen, wat nu die gemeenteraad in dezen besluiten zal, nu er door een' ander een geschikt lokaal aan vermeld bestuur is aangeboden, onder voorwaarde om eene jaarlijksche bijdrage van *f* 40 in voormeld fonds te willen betalen.

Correspondentie.

Wij hebben een artikel ontvangen, gerigt tegen een stuk uit *Holwierde*, dat in de *Prov. Gron. Ct.* is geplaatst geweest. Vermits dit artikel volstrekt niet zakelijk en afdoende is, kunnen wij het niet plaatsen.

Staat der Longziekte in België.

In een officiëel verslag over den gezondheidsstaat der huisdieren gedurende het jaar 1850, door den inspecteur-generaal der burgerlijke geneeskundige dienst uit de berigten en driemaandelijksche rapporten der rijks-veeartsen opgemaakt, leest men het volgende:

„De longziekte, die zich in 1828 het eerst hier te lande openbaarde, is de ziekte, die de meeste verwoesting onder ons rundvee aanrigt. Volgens de verslagen over het afgeloopen jaar, hebben de rijks-veeartsen 2745 runderen daardoor aangetast bevonden. In de vier voorafgegane jaren was het getal veel minder, te weten gemiddeld 1777. Hierbij moet men in het oog houden, dat hier, gelijk in andere landen, vele veehouders de runderen, waarbij de eerste ziekteverschijnselen zich voordoen, dadelijk voor de slagtbank verkoopen. Het aantal gevallen van longziekte, door de rijksveeartsen van 1846 tot en met 1850 waargenomen, bedraagt 9852; de provinciën, waarin het grootste getal voorkwam, zijn Brabant, Oostvlaanderen en Luik; de toeneming der ziekte in 1850 treft dezelfde provinciën en buitendien Limburg.

„Al wat tot nu toe over de oorzaken der longziekte geschreven is, heeft nog de twijfeling en onzekerheid niet verminderd; de ziekte vertoont zich in alle jaargetijden, in hooge streken zoowel als in de vlakten, in luchtige en zindelijke stallen niet minder dan in andere. Met zekerheid weet men, dat zij heviger is onder de melkkoeijen dan onder de vaarsen, en dat zij veelvuldiger dan elders voorkomt bij melkboeren en veefokkers of veevetters, die hun vee op stal laten, waar het in 't algemeen meer warm wordt gehouden. De eerstgenoemden weten, dat de koeijen meer melk geven, wanneer

zij in eene warme en vochtige lucht verkeeren, en de laatstgenoemden weten dat de beesten meer eten en minder baat van het voedsel hebben als zij op stallen van een lagen warmtegraad staan. Ook leert de waarneming, dat koeijen die langen tijd aan de tot overmatige melkafscheiding strekkende behandeling worden onderworpen, ten laatste aan longknobbels onderhevig worden, en dit schijnt mede het geval te zijn bij vee, waarbij de voeding gebrekkig is ten gevolge van onvoldoende hoedanigheid of hoeveelheid van het voeder.

„De onderscheidene geneeswijzen tegen de longziekte beproefd, geven elk goede uitkomsten. Daar deze ziekte zich hier te lande veelvuldiger ontwikkelt bij het vee, dat in vochtige plaatsen of onder een verzwakkenden leefregel gehouden wordt, heb ik vroeger voorgesteld, het gebruik van ijzerhoudende middelen ter voorbehoeding te beproeven. Wegens de gunstige uitkomsten, die een Pruissisch veearts door een geneesmiddel van dien aard verkregen had, is dit punt bij eene ministeriële resolutie van den 6den September 1850 hier te lande op nieuw ter onderzoek aanbevolen. De dien ten gevolge in den loop des jaars genomen proeven zijn echter nog ontoereikend. De vijf veeartsen, die overeenkomstig de voorschriften des gouvernements het *sulfas ferri* aangewend hebben, berigten, dat zij daarmede vijfendertig stuks horenvee van vierenvijftig hebben genezen. Wat hiervan ook zij, ik meen aan eene opgave van mijn rapport over een vroeger jaar te mogen herinneren, volgens 'twelk de aanwending van een ijzerhoudend praeparaat drie stallen tegen de in twee naburige stallen heerschende longziekte had behoed."

Iets over de Chinezen te Batavia.

Tot dus verre maakten de Chinezen te Batavia uiterst zeldzaam gebruik van het Hollandsch of Fransch tooneel, ofschoon er bijna dagelijksch voorstellingen in den schouwburg gegeven worden. Sinds kort evenwel worden er door het Fransche tooneel-gezelschap balletvoorstellingen gegeven. Bij eene derzelven, in Sept. aangevoerd, waren de Chinezen in grooten getale opgekomen, om de danseressen te zien, van wier elegante bewegingen ze veel hadden gehoord. De onderdanen van het Hemelrijk waren over 't algemeen uitgelaten van voldoening over de gracieuse dansen, die zij er zagen uitvoeren, en waren zoo opgetogen over de tooverwereld, die men hen liet zien, dat ze geheel hunne bedaardheid verloren, die hen anders zoo karakteriseert. — De balletvoorstellingen kunnen nu voortaan op een goed contingent rekenen, door de Chinesche bevolking te leveren. — De Chinesche dames hebben de stoutheid echter nog niet zoo ver durven drijven, om die tooverballetvoorstellen te komen bijwonen.

816de STAATSLOTERIJ.

Trekking der Derde Klasse.

1ste Lijst: No. 2856 een prijs van *f* 2500; No. 4551 en 6999 ieder een prijs van *f* 1000. — *2de Lijst:* No. 14079 een prijs van *f* 25,000; No. 19901 en 13165 ieder een prijs van *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 30sten Januarij tot en met den 5den Februarij 1852 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 13 dochters; gebuwd 4 paren; overleden 10 ouden en 6 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 3 *Februarij.*

TARWE.	Zw. Zand 64 ℔ *f* 5,25	Bl. Voer 40 ℔ *f* 2,95
Oude Bak 72 ℔ *f* 7,75	Veen 64 » » 5,15	Zw. Voer 36 » » 2,45
	» 66 » » 5,45	» 38 » » 2,60
N. Oml. 68 » » 6,90	N. GERST.	» 40 » » 2,75
» 70 » » 7,40	Winter 56 ℔ *f* 5,00	BOONEN.
» 72 » » 7,85	» 58 » » 5,30	Paardeb. *f* 4,00 tot *f* 5,75
» Old. 68 » » 6,70	» 60 » » 5,60	ZADEN, ENZ.
» » 70 » » 7,10	Zomer 56 » » 4,75	Gr.Gortp. m. *f* 7,50
» » 72 » » 7,60	Knobbe 58 » » 5,05	*f* 8,25,50
ROGGE.	» 60 » » 5,05	Par.100 N. ℔ *f* 10,75 *f* 13¼
N. Inl. 66 ℔ *f* 6,85	» 62 » » 5,35	Kools. *f* 8,50 a *f* 9,25
» » 68 » » 7,15	N. HAVER.	Oostfr. *f* 9,25,50
» » 70 » » 7,45	Dikke 38 ℔ *f* 2,75	Zomerz. *f*
O. » 66 » » 6,85	» 41 » » 3,00	Raapol. p. v. *f* 27
» » 68 » » 7,15	» 44 » » 3,20	Prijs der Boter
N. BOEKWEIT.	» 46 » » 3,35	1ste s. Ton *f* 26½—28
Gr. Zd. 62 ℔ *f* 5,10	» 48 » » 3,50	naar kwaliteit
» » 64 » » 5,40	Bl. Voer 36 » » 2,60	Grasboter
» » 66 » » 5,70	» 38 » » 2,80	2de » Ton *f*

Door meerderen aanvoer van Granen en de vraag over 't geheel niet levendiger zijnde, waren eenige artikelen niet dan tot verlaagde prijzen te plaatsen. — Tarwe 15 cents lager. — Rogge en Boekweit prijshoudend. — Gerst wel zoo aangenaam. — Haver minder vraag en niet dan iets lager te plaatsen. — Boonen goed prijshoudend. — Gort hooger verkocht. — Koolzaad flaauw.

ROTTERDAM, 2 *Februarij.* Tarwe: N. Zeeuws., Vlaams. en Overm. bij redelijken aanvoer 20 cents lager verkocht; goede en puike Nieuwe *f* 8,30 a *f* 8,80; mindere *f* 7,60 a *f* 8,20; goede en puike Jarige *f* 8 a *f* 8,20; mindere *f* 7,50 a *f* 7,90; Roode soorten goed prijshoudend, met weinig omgang; 162 ℔ Jarige Hoogl. Kleefs. *f* 285; 166 ℔ N. dito *f* 295; 164 ℔ dito Bovenl. Ris *f* 282; 164 ℔ dito Bovenl. *f* 283; 160 ℔ Jar. Kleefs. *f* 275; 152 Jar. Bovenl. *f* 240. — Rogge met weinig omgang: Overm., Zeeuws. en Vlaams., 10 cents lager: *f* 7 a *f* 7,70; andere soorten ook lager: 140 ℔ Arch. *f* 205; 145 ℔ Libau te Schiedam *f* 226. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter *f* 5,40 a *f* 5,80; dito Zomer *f* 5 a *f* 5,40. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 2,90 a *f* 3,60; dito Lange *f* 2.30 a *f* 3. — Boekweit op 140 ℔: gezolderde N. Vlaamsche *f* 176; dito N. Noordbrab. *f* 180; Fransche *f* 135, *f* 140, *f* 145, *f* 150. — Erwten: Zeeuws. Groene *f* 5,80 a *f* 7; Groote dito *f* 7 a *f* 7,80; dito Witte *f* 6 a *f* 7; dito Graauwe *f* 6 a *f* 7,50; Gelders. dito *f* 8 a *f* 10. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 8 a *f* 10; dito Bruine *f* 7,50 a *f* 9,50; dito Paardenboonen *f* 4 a *f* 4,80. — Koolzaad zonder handel.

AMSTERDAM, 2 *Februarij.* De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche *f* 42 à *f* 44, Kuijnder *f* 39 à *f* 41, Kamper *f* 40 à *f* 42, Deventer *f* 30 à *f* 35, Zwolsche *f* 32 à *f* 36.

AMSTERDAM, 2 *Februarij.* Poolsche-Tarwe bij vorigen prijs ter versending. Roode Inl. iets lager, 130 ℔ b. Pools. *f* 305 in entr.; 133, 134 n. Gelders. *f* 270, *f* 273; 132 ℔ dito *f* 277; 125 ℔ j. Zeeuws. *f* 252. — Rogge met meer handel tot vorigen prijs; in entr.: 122, 123, 125 ℔ Pruis. *f* 221, *f* 224, *f* 230; 123 ℔ Pruis. *f* 226; in cons.: 126 ℔ Anclam. *f* 232. — Boekweit op het water niet ter veil, van solder hooger gehouden en ruim vorige prijzen waardig.

Koolzaad onveranderd; Holstein 49 p. vl.; op 9 vat in April 51¼ p. vl.; Sept. 53¼ p. vl.; Oct. en Nov. 54 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 108, 109 ℔ Petersb. *f* 232,50. — Raapolie dadelijk prijsh., op levering den laten Mei niet williger, Najaar vast; op 6/w. *f* 30,25; Vlieg. *f* 29,25 a 50; Mei *f* 29,75—29,75 a 50; Sept. *f* 31 a 25 a *f* 31; Oct. *f* 31,25 a 50 a 25; Nov. *f* 31,25; Dec. *f* 31,75. — Lijnolie op 6/w. *f* 30,25; Vlieg. *f* 29,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 35,25; Vlieg. *f* 34,25. — Raapkoeken *f* 56 a *f* 60. Lijnkoeken *f* 8½ a *f* 11.

LONDEN, 30 *Januarij.* Voor vreemde Boter was heden een levendige kooplust en beste Vriesche is te noteren op 104 à 106 sh.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 30 *Januarij.* Er ging weinig om ter markt van heden. Randeren en schapen bedongen ongeveer de prijzen van l.l. Maandag; doch kalveren en varkens waren lager. Er waren aangevoerd 978 runderen, 232 kalveren en 2512 schapen.

Van den 2den Febr. De aanvoer van buitenlandsch vee bestond de vorige week in 640 runderen, 1477 schapen, 321 kalveren, 6 varkens.

Voor rundvee was minder kooplust en prijzen gingen 2 d. lager. Ander vee bleef op vorige prijzen, maar de handel was niet levendig.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 3 *Februarij.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 57 1/16, 57⅛, 57¼; Dito Certific. 3 pCt. 68½; Dito Dito 4 pCt. 88¾, 88¾, 88 13/16; O. I Leening 4 pCt. 87½; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 89⅝; Handelmaatsch. 110; Aand. Holl. Spoorweg-Maatschappij 59¾ — BELGIE, 2½ pCt. 47⅛; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 47⅛, 47 1/16. — FRANKRIJK, Obligatiën, 3 pCt. 60½, 60¾, 60½. — SPANJE, L. bij *Ard.* 5 pCt. 17½, 17 7/16; Dito Nieuwe 5 pCt. 18¼, 18⅛, 18 1/16; Dito 3 pCt. 41¼, 41⅛, 41¼; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 37¾, 38, 37 15/16; Coup. Ard. 9⅜. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 35⅛, 35¼; Dito 4 pCt. 34⅛, 34 1/16. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 105¼, 105⅛; Cert. bij *Hope* 4 pCt. 88¼; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 88, 88⅛; Certific. van Inschr. in Assignatiën 6 pCt. 67 1/16. — POLEN, Certific. 4 pCt. 78⅛. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 72½, 73¼; Dito 2½ pCt. 37⅛, 37¼; Dito Nieuwe 2½ pCt. 38; Dito Nieuwe 5 pCt. 80⅝, 80¾, 80¼; Amerik. Bank-Act. 4½, ⅞; Denem. 5 pCt. 101; Braz. 1843 5 pCt. 92½; Mex. 31¼, ⅛, ¼; Gren. 2 pCt. 17¼, 18¼, 18; Ecuador 3¼, 3⅛; Venez. 3½ pCt. 36; Grieken 5 pCt. 5⅛, 5 1/16; Metall. Lb. B. 5 pCt. 80, ¼, 5/16; Weldadigheid 4 pCt. 80.

Bij eenige affaire in 4 pCts waren heden onze binnenl. fondsen goed prijshoudend. In Spaansche, Portug.; Russische en Oostenr. was weinig of geene variatie. Fransche, op het lager afkomende merk van gisteren van Parijs, meer aangeboden. Mexik. meer gewild en ca. ½ pCt. hooger dan gisteren. Van Zuid-Amerik. zijn wederom, tot veel verhoogde koersen, in Grenada's aanzienlijke partijen omgezet. Ook in Ecuador was tot iets verbeterde prijzen de handel zeer geanimeerd. Voor Venezuela waren insgelijks hoogere koersen te bedingen.

Venez. Uitg. v. 100 £ 13⅛, ⅜; Gren. Onb. St. 2 pCt. 16⅞, 17 3/16; Dito Uitg. Onb. St. en van 100 £ 6¼, ⅛, 7/16; Bl. Gr. Onb. St. 5¼, 5/16; Ecuador Coup. 18 c.; Bl. Gr. Coup. *f* 21/32; Origin. Amerk. Bank-Actien 3⅝, 11/16; Spanje 1 pCt. 2|m. 18, 1/16.

Koers van het Geld: Beleening 2¼, Prolong. 2¼, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 57⅞ a 1⅜; Ard. 5 pCt. 17½ a 1⅝; Binnenl. 3 pCt. 37 15/16 a 38; Metall. 5 pCt. 73.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 31 Januarij, kapit. *Spekman* Peking, van Suriname; den 2 Febr., *de Haas* Jacqueline en Elise, van Tjilatjap; *Stoelman* Groningen, van Cephalonia. — Te Texel den 31 Jan., *Wijgers* Johannes Hermanus, van Suriname; *Kuiper* Vijf Gezusters, van Sunderland; den 1 Febr., *Fokkema* Drie Gebroeders, van Londen; *Flik* Monnikendam, van North Shields. — Te Sijra vóór den 19 Jan., *Nijman* Johanna Juliana, van Amsterdam. — Te Livorno den 22 Jan., *Lindeboom* Margaretha, van Newcastle. — Te Londen den 31 Jan., *Nieveen* Jacoba Catharina, van Dantzig. — Te Portsmouth den 30 Jan., *Visser* Industrie, van Londen naar Cardiff. — Te Glasgow den 28 Jan., *Walker* Vulcan, van Rotterdam. — Te Warrenpoint den 27 Jan., *de Boer* Vriendschap, van Rotterdam. — Te Hamburg den 31 Jan., *Bolhuis* Roelfina Gesina, van Antwerpen.

Binnengekomen te Amsterdam den 3 Febr., kapit. *Wijgers* Johanna Hermanus, van Suriname; den 4den *de Jong* Jonge Clemens, van Hull. — Te Tschesme den 18 Jan., *Jonker* Saliandt, van Seijra. — Te Messina den 19 Jan., *Schut* de Hoop, van Amsterdam. — Te Plijmouth den 31 Jan., *Botje* Gesina Alida, van Newcaste naar Messina. — Te North Shields den 31 Jan., *Hazewinkel* Johanna Petronella, van Amsterdam.

Zeilklaar te Girgenti den 19 Dec., kapit. *Eefting* Jeantine, naar Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 3 Febr., kapit. *van Sluis* Annegiena, naar Porto. — Van 't Vlie den 27 Jan., *de Jong* Ida, naar Hamburg. — Van Bilbao den 19 Jan., *Struik* Dankbaarheid, naar Londen. — Van Livorno den 19 Jan., *Mulder* Ida, naar Hamburg. — Van Marseille den 28 Jan., *de Vries* Johanna, naar Antwerpen. — Van Cuxhaven den 30 Jan., *Pott* Catharina Wilhelmina, naar Amsterdam; *Vlas* Vrouw Margaretha, naar Termonde; *van Dijk* Goede Vrienden, naar Aberdeen. — Van Kiel den 30 Jan., *Pekelder* Catharina, naar Flensburg.

ZOUTKAMP, den 4 Januarij. Binnengekomen den 3 Jan., kapit. *Jager* Zwaantje Elisabeth, van Newcastle.

ST. HELENA, 19 Januarij. Het schip Middelburg, kapt. *Rooderkerk*, van Batavia naar Middelburg, alhier binnengeloopen, doch sedert weder vertrokken, heeft bij de Kaap de Goede Hoop zwaar weer doorgestaan en daardoor 570 balen koffij over boord moeten werpen.

— Volgens brief van Texel van den 2den dezer, was den vorigen morgen in de Eijerlandsche gronden vervallen en verbrijzeld, eene kof, volgens het gevonden journaal, de Twee Gebroeders, kapt. *J. J. Baumann*, van Leer met haver naar Londen gedestineerd. Van de equipage had men niets vernomen, en was die waarschijnlijk daarbij verdronken; eenige zeilen en een stuk zwaar touw waren geborgen.

— Het schip Ida, kapt. *de Jonge*, van hier naar Hamburg, is wegens tegenwind en storm op de reede van Helgoland binnengeloopen.

TONDERN, 24 Januarij. Het schip Annechiena, kapt. *Bakker*, van Rouaan naar Hamburg, bij Hörnum gestrand, is uithoofde van het weer nog niet afgebragt kunnen worden; de inventaris alsmede het grootste gedeelte der lading is geborgen, van laatstgemelde zijn 274 tonnen rogge beschadigd bevonden en verkocht geworden. De belanghebbenden in schip en lading worden uitgenoodigd zich binnen 12 weken op Sijlt aan te melden.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

J. V. PIETERS, van *Haren*,
met
A. E. VASTER.

LEEK, 29 Januarij 1852.

*** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER Vrouwe B. W. COPES VAN HASSELT, geliefde Echtgenoot van

Jhr. **D. G. HORA SICCAMA,**
1ste Luitenant Ingenieur.

BERGEN-OP-ZOOM, 1 Februarij 1852.

*** GRONINGEN, 3 Februarij 1852. Heden beviel van eene DOCHTER L. JANSSEN, Echtgenoot van

B. L. SCHUITEMA.

*** FINSTERWOLD, 3 Februarij 1852. Mijne geliefde Echtgenoot J. A. G. SANNES beviel heden van eenen welgeschapen ZOON.

P. SPANDAW.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON J. SMID, geliefde Echtgenoot van

H. CREBAS,
Broodbakker, in de Oude Boteringestraat.

GRONINGEN, 4 Februarij 1852.

*** Op heden beviel van eenen ZOON O. C. BRAUER, geliefde Echtgenoot van

J. P. FOCKENS.

GRONINGEN, 5 Februarij 1852.

*** Heden ontsliep zacht en kalm, in den geze[zegenden] ouderdom van ruim 74 jaren, onze geliefde Moed[er] COBJEN RINGELS, Wedw. A. MEIJER.

Dubbel smartelijk is ons dit verlies, daar wij n[og] rouwe zijn over onzen dierbaren Vader; doch onze [droef]heid wordt gelenigd door eene dankbare herinnering.

GRONINGEN, 28 Januarij 1852.

De Kinderen van de Overled[ene,]
JAN MEIJER.
Uit aller naam.

*** SLOCHTEREN, 30 Januarij 1852. Heden nam [de] Hemelsche Vader onze ABRAHAMINA, bijna 11 m[aanden] oud, weder tot zich.

ABR. RUTGERS, *Predt.*
J. W. M. RUTGERS—ABRE[SCH.]

Eenige kennisgeving.

*** VEENDAM, 31 Januarij 1852. Heden morg[en] vier uur ontsliep, kalm en zacht, na eene korte [onge]steldheid van slechts vijf dagen, onze teederbeminde zorgdragende Vader en Behuwdvader FRANS WILK[ENS,] in den gezegenden ouderdom van ruim 86 jaren.

Diep bedroefd, doch dankbaar voor zijn langdurig b[ezit,] geven wij langs dezen weg hiervan kennis aan Vri[enden] en Bekenden.

K. WILKENS.
Mede namens mijn' Broeder, Zuster en Behuwdbr[oeder.]

*** GRONINGEN, 1 Februarij 1852. Heden ove[rleed,] tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn[e ge]liefde Dochter GEERTJE, in den ouderdom van 37 jar[en.]

C. VAN BOLHUIS,
Wedw. Mr. J. FRIMA.

*** Tot onze bittere droefheid overleed heden subiet ons eenigst geliefd Zoontje FRANCISKUS JA[CO]BUS, bijna elf maanden oud.

GRONINGEN, 1 Februarij 1852.

J. TICHELAAR.
S. TICHELAAR, geb. VAN SLOCHTE[REN.]

*** HELLUM, 2 Februarij 1852. Na een langdurig li[jden] ontsliep heden avond, zeer zacht, onze waarde en ge[liefde] Vader en Grootvader THEODORICUS FOKKES [WIL]DEMAN, sedert den jare 1787, en dus over een tij[d] van bijna 65 jaren, *Organist* en *Schoolonderwijzer* te [dezer] plaats. Hij bereikte den gezegenden ouderdom [van] bijna 84 jaren, nalatende 3 Kinderen, 2 Behuwd-[kinderen,] Kleinkinderen met 1 Aangehuwde, en 3 Achterk[lein]kinderen.

N. T. WILDEMAN.
Uit aller naam.

*** Heden morgen omstreeks drie uur overleed z[acht] na een langdurig en smartelijk lijden, mijne teederge[liefde] Echtgenoot ETJE R. WIERSEMA, in den oude[rdom] van bijna 49 jaren, na eene huwelijksvereeniging van [...] jaar. Smartelijk is ons dit verlies. Treurend staren [ik en] mijne vier Dochters haar na, terwijl een genoegelijk [aan]denken aan haar onze droefheid eenigzins kan len[igen.]

USKWERD, 2 Februarij 1852.

H. S. WELT,
Houtkooper.

*** OOSTWOLDER HAMRIK, 2 Februarij 1852. N[a op] den 29sten Januarij van een Zoontje, dat echter [reeds] vóór de geboorte was overleden, verlost te zijn, ove[rleed] heden morgen zeer onverwacht, tot bittere droefheid va[n mij] en mijne wederzijdsche Betrekkingen, mijne geliefde Ec[htge]noot JANTJE BOTTJES, in den ouderdom van rui[m ...] jaren, na eene gelukkige echtverbindtenis van weinig [meer] dan één en een half jaar. Diep ter neder geslagen [door] dit zoo smartelijk verlies, geef ik hiervan berigt aan V[rien]den en Bekenden.

F. B. HEMMES.

*** Heden middag half een uur overleed, na eene z[iekte] van 3 dagen, mijne geliefde Echtgenoot AAFKE FOK[KENS] VAN BOLHUIS, in den ouderdom van ruim 36 jaren [na] eene echtvereeniging van ruim 13 jaren.

VISVLIET, 3 Februarij 1852.

R. P. BOERSEMA.

*** Heden nacht overleed, na eene langdurige sukkel[ing,] mijn geliefde Echtgenoot JAN MEINDERS JUURSE[MA,] in den ouderdom van ruim 59 jaren, mij nalatende [...] Kinderen.

GRONINGEN, 4 Februarij 1852.

H. VAN 'T HOF BOERMA SANTÉ,
Wedw. J. M. JUURSEMA.

*** Heden overleed, na eene kortstondige, maar he[vige] ziekte, mijn geliefd eenigst Dochtertje JACOBA, in [den] ouderdom van vijf en een half jaar.

Diep bedroefd geef ik hiervan berigt aan mijne belang[stel]lende Vrienden en Kennissen.

OUDE PEKELA, 4 Februarij 1852.

J. U. ZUIDERVEEN.

*** Op den 4den dezer overleed ons jongste Zoon[tje] OEWE, in den ouderdom van bijna 4 jaren.

R. R. JOLING en
A. F. BEKHKEING.

NIEUW-BEERTA, 4 Februarij 1852.

tuigd worden van de eenvoudigheid, beknoptheid, duidelijkheid en praktikale strekking van dit werk.
LEIDEN. **D. NOOTHOVEN VAN GOOR.**

*** Door **K. FUHRI**, te 's Gravenhage, is bij de meeste Boekhandelaren des Rijks verkrijgbaar gesteld:

EENE NIEUWE GOEDKOOPE UITGAVE
VAN
GEZOCHTE
LETTERKUNDIGE VOORTBRENGSELEN
UIT VROEGEREN TIJD,
VAN
NEDERLANDSCHEN BODEM.
Hedendaagsche Spelling.
Met gegraveerde Titels en Vignetten op Staal. In rood Linnen, verguld op snede.
32mo formaat. In één Deeltje kompleet.

BRUNO DAALBERG,
KOMISCHE VERTOOGEN,
GEVOLGD DOOR
Nog wat Lektuur
BIJ ONTBIJT- EN THEETAFEL.
Prijs *f* 1,40.

JUSTUS VAN EFFEN,
ERNST EN BOERT
UIT DEN
HOLLANDSCHEN SPECTATOR.
Prijs *f* 1,80.

JOHAN VAN HEEMSKERK,
Batavische Arkadia.
Prijs *f* 1,40.

Simon Stijl,
LEVEN VAN JAN PUNT.
Prijs *f* 0,90.

WOLFF EN DEKEN,
LOTGEVALLEN
VAN WILLEM LEEVEND.
Prijs *f* 1,80.

JAKOB CATS,
DICHTERLIJKE VERTELLINGEN
UIT DEN
Trouwring en het Huwelijk.
Prijs *f* 1,40.

PIETER LANGENDIJK,
BLIJSPELEN.
Prijs *f* 1,40.

JULIANA CORNELIA DE LANNOY,
ERNSTIGE EN
LUIMIGE GEDICHTEN.
Prijs *f* 0,90.

LUKAS ROTGANS,
Boerenkermis
EN
ANDERE GEDICHTEN.
Prijs *f* 0,90.

JOOST VAN DEN VONDEL,
VIERTAL TREURSPELEN.
Prijs *f* 1,40.

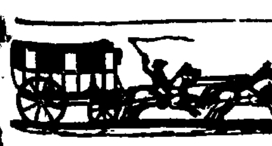
ZESTIENHONDERD EXEMPLAREN

zijn reeds geplaatst van den **tweeden druk** van het **HANDBOEK DER GESCHIEDENIS VAN HET VADERLAND**, door Mr. **G. GROEN VAN PRINSTERER**, waarvan HEDEN de DERDE AFLEVERING het licht ziet. — De uitgave geschiedt in twaalf maandelijksche Afleveringen, à 40 cents de aflev. — De prijs der eerste uitgave was *f* 12,10. — Na de uitgave van het geheele Werk wordt de prijs op *f* 5,80 gesteld. — De inteekening geschiedt bij de voornaamste Boekhandelaren des Rijks, mitsgaders bij den Uitgever H. HÖVEKER, te *Amsterdam.*

ST. JACOBS OF ST. JOBS LEEN
te OLDEHOVE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *LEEUWARDEN*, **PROVISOREN** van het **St. JACOBS-** of **St. JOBS LEEN** te **OLDEHOVE**, gevestigd te *Leeuwarden*, roepen bij deze op allen, die beweren **MEDEGEREGTIGD** te zijn tot de **BEGEVING** van genoemd **LEEN**, om te compareren, ten RAADHUIZE dezer Stad, op **Dingsdag den 23sten Maart 1852**, des middags te *twaalf* uur, ten einde, voor het vervolg, de VOORWAARDEN der BEGEVINGEN van gezegd Leen, en wat daarmede in verband staat, te regelen.

LEEUWARDEN, 26 Januarij 1852.
Burgemeester en Wethouders,
Provisoren voornoemd:
J. H. BEUCKER ANDREAE.
Ter ordonnantie van Dezelve:
M. S. DE WAL.

De ondernemers der **DILIGENCE Friso** zijn voornemens, bij gesloten Briefjes aan te besteden: Het **OPRIJDEN** der voornoemde **DIENST** van **Groningen** tot **Visvliet** of tot **Buitenpost**, naar verkiezing van de Aannemer, de groote Wagens met **drie** en kleinere soort met **twee Paarden**, naar goedvinding der daartoe gemagtigden. Gegadigden worden verzocht, de Biljetten van inschrijving franko in te zenden, vóór of op den 9den Februarij 1852, bij J. R. BUWALDA, in de Poelestraat, te *Groningen.*

Let Wel!

De ondergeteekenden maken mits deze bekend, dat, na bekomene magtiging der Heeren BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente **PEKELA** en **LEEUWARDEN**, met primo Maart eene **GEREGELDE BEURTDIENST** per **SCHIP** zal worden aangelegd; vertrekkende telken MAANDAG AVOND te 8 uur van beide plaatsen; verzoekende vriendelijk begunstiging; belovende zij eene allezins prompte en nette bediening.
Den 5den Februarij 1852.
A. J. NIJDAM.
O. B. v. D. VEEN.

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.
Dienstregeling van af den 2 Februarij 1852:

Van *AMSTERDAM* op *KAMPEN*, *ZWOLLE*, *DEVENTER* en *ZUTPHEN* MAANDAG, WOENSDAG en VRIJDAG, 's morgens te 8 uur.
Van *ZUTPHEN* op *DEVENTER*, *ZWOLLE*, *KAMPEN* en *AMSTERDAM* ZONDAG, DINGSDAG en DONDERDAG, 's morgens te 7 uur.
N.B. De Dienst der direct. **te Zwolle,** met deze Stoombootdienst corresponderende **DILIGENCES** van en naar *Groningen*, *Veendam*, *Wildervank*, *Assen* en *Meppel*, zal een' aanvang nemen op WOENSDAG den 11den Februarij 1852.

Stoomvaart tusschen
Amsterdam, Enkhuizen en Harlingen.
OVERTOGT IN CIRCA VIJF UREN.
STOOMBOOT HARLINGEN.

Op den 16den FEBRUARIJ aanstaande zal, bij Open Water, in de VAART worden gebragt tusschen de Steden **Amsterdam, Enkhuizen** en **Harlingen:** de buitengewoon snelloopende en uitmuntend ingerigte nieuwe **IJZEREN STOOMBOOT HARLINGEN,** in verband met eene

Diligencedienst tusschen
Harlingen, Leeuwarden en Groningen, vice versa.
OPENING DER DIENST:

Van *Groningen*: ZONDAG den 15den Februarij 1852, 's avonds (te 11 uur.
Van *Leeuwarden*: MAANDAG den 16den Februrij 1852, ('s morgens te 5 uur.
Van *Harlingen*: MAANDAG den 16den Februarij 1852, ('s morgens te 8 uur.
Van *Amsterdam*: WOENSDAG den 18den Februarij 1852, ('s morgens te 7 uur.

DAGEN VAN VERTREK.

Naar Amsterd.
Van *Groningen*: des ZONDAGS, WOENSDAGS en (VRIJDAGS, 's avonds te 11 uur.
Van *Leeuwarden*: des MAANDAGS, DONDERDAGS (en ZATURDAGS, 's morgens te 5 uur.
Van *Harlingen*: des MAANDAGS, DONDERDAGS en (ZATURDAGS, 's morgens te 8 uur.
Van *Amsterdam*: des ZONDAGS, WOENSDAGS en (VRIJDAGS, 's morgens te 7 uur.

VRACHTGOEDEREN moeten te *Amsterdam* vóór 6½ uur en te *Harlingen* vóór 7½ uur aan de KANTOREN der STOOMBOOT worden bezorgd, kunnende zij na dien tijd niet worden aangenomen.
Nadere informatiën zijn te bekomen bij de **DIRECTIE** te *Harlingen*, bij den Heer J. MEIJERINK, in de *Nieuwe Stads-Herberg* te *Amsterdam*, bij den Heer H. TOP, te *Enkhuizen*, bij Mejufvrouw de Wedw. L. BEUGELAAR, te *Leeuwarden*, bij den Heer D. WADMAN, te *Buitenpost*, en bij Mefvrouw de Wedw. J. BULSING, te *Groningen.*

AFSCHRIFT.

In den jare 1800 tweeënvijftig, den 2den Februarij, ten verzoeke van den Heer Mr. JUSTINUS HENDRIK VAN GENNEP, Advokaat, wonende te *Arnhem*, in zijne hoedanigheid van Voogd over de minderjarige Kinderen van wijlen den Heer JUSTINUS VAN GENNEP, gewoond hebbende en overleden te *Groningen*, bij wijlen JACOBA JOHANNA TER HUIZEN in echte verwekt, en welke minderjarigen tevens als Erfgenamen hunner sedert den dood des Vaders overledene Zuster naar de Wet tot hunne Vaderlijke Nalatenschap geroepen, deze overeenkomstig het voorschrift van de Wet, onder het voorregt van Boedelbeschrijving hebben aanvaard, kiezende bij Requirant, voor zoo ver noodig, domicilie bij zijnen Procureur hierna gemeld; voorts uit kracht van een bevel door de Arrondissements-Regtbank van *Groningen*, op den 19den December des vorigen jaars gewezen, behoorlijk op de Expeditie geregistreerd, en waarvan bij deze Afschrift wordt overgeleverd, heb ik BRONNO DE HAAN, Deurwaarder bij het Provinciaal Geregtshof van *Groningen*, wonende te *Groningen*, ten tweedenmale **gedagvaard:**

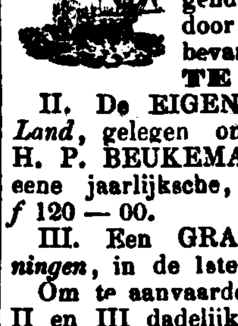
ALLE ZOO BEKENDE ALS ONBEKENDE OF AFWEZIGE BELANGHEBBENDEN bij de voormelde door den Requirant in zijne hoedanigheid opgemeld, onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde NALATENSCHAP van wijlen den Heer **JUSTINUS VAN GENNEP**, op den vijfentwintigsten Maart 1800 vijftig overleden, om, bij vooraf gestelden Procureur, op VRIJDAG den negenden April 1800 tweeënvijftig, des morgens te half tien uur, te verschijnen ter gewone teregtzitting van welgemelde Regtbank, ten einde te antwoorden en met den Eischer voort te procederen op de vordering, welke hij bij deze instelt, strekkende daartoe, dat:

Aangezien de Requirant van het beheer en de administratie, door hem in opgemelden, onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarden Boedel van wijlen der Pupillen Vader gehad, gehouden en gevoerd in den vorm bij de Wet voorgeschreven, aan de Gedaagden **REKENING** en **VERANTWOORDING** verlangende te doen, die REKENING met de bescheiden ter inzage door de belanghebbenden ter Griffie der Regtbank voornoemd heeft nedergelegd.

Mitsdien bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank zal worden benoemd een Regter-Commissaris, ten wiens overstaan die Rekening door den Requirant zal kunnen worden gedaan, en dat de gedaagden daarbij tevens zullen worden veroordeeld, om, nadat die Rekening alzoo zal zijn gedaan met den Eischer, op de wijze bij de Wet bepaald, voort te procederen, ten einde te geraken tot vaststelling van het saldo dier Rekening, mitsgaders van al hetgeen de Eischer verder van die Nalatenschap onder zich heeft, om vervolgens door hem te worden uitgekeerd en afgegeven aan zoodanige belanghebbenden als bevonden zullen worden daartoe geregtigd te zijn; alles met bevel dat de kosten te dezer zake reeds gemaakt en verder te maken, door den Eischer bij voorrang zullen kunnen worden gekort op het batig overschot van denzelven Boedel, en met veroordeeling van de zoodanige der Gedaagden, welke deze vordering zullen tegenspreken, in de kosten van het regtsgeding.

En heb ik Deurwaarder aan de Gedaagden verklaard, dat Mr. ANTONIUS MODDERMAN als Procureur voor den Eischer in dezen zal occuperen, en voorts Afschrift van voormeld Bevel en van dit Exploit aangeplakt aan de Vergaderplaats der Regtbank voornoemd, terwijl gelijke Afschriften dezer Openbare Dagvaarding tweemalen zullen geplaatst worden in de *Haarlemsche-* en *Groninger Couranten*, als daartoe bij voormeld bevel aangewezen; zijnde de kosten behalve de zegels, het regt van registratie en de plaatsing in de dagbladen, vier gulden twintig cent.
B. DE HAAN,
Deurwaarder.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 9den Februarij 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe BONTEKOE, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

Het sterk gebouwde **KOFSCHIP** genoemd **Lammegina**, groot 50 Roggelasten, met KOMPLETEN INVENTARIS, in den jare 1840 nieuw gebouwd op de Werf van G. K. DE VRIES, te *Groningen*, liggende thans in de Zuiderhaven te *Groningen*, door den Kapitein A. ELLENS in eigendom bevaren. — Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP.**

II. De EIGENDOM van ongeveer 35 Bunders *Behuisd Land*, gelegen onder *Oostwold* en *Lettelbert*, wordende bij H. P. BEUKEMA onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 120 — 00.

III. Een GRAF op de Zuider Begraafplaats te *Groningen*, in de 1ste Klasse, 11de Rij, nommer 1.

Om te aanvaarden perceel I 8 dagen, — en de perceelen II en III dadelijk na den Toeslag.
Te bezien perceel I daags vóór en op den Verkoopdag, van 10 — 12 en van 2 — 5 uur.
N.B. 1/3 van den Koopprijs kan over het Schip tegen behoorlijken interest en verzekering blijven uitstaan.

Woensdag den 11den Februarij

1852, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, zal, voor de Behuizing van Mejufvr. de Wedw. A. HOVING, in de Oude Boteringestraat, te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een nette **INBOEDEL**, bestaande in EIKENHOUTEN KABINET, SECRETAIRES, BUREAU met BOVENSTUK, staande KLOK, KAGCHELS, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, KOPER, TIN, BLIK, PORSELEIN, GLAS en AARDEWERK, LINNEN, TAFEL- en BEDDEGOED, ZILVER en GOUD, waaronder een **GOUDEN HOROLOGIE** en meer andere

GOEDEREN; benevens **SLAGERSGEREEDSCHAPPEN**, best **PAARD, CHAIS, WAGENGEREIDEN**, — ongeveer 20,000 Ponden uitmuntend **HOOI**, eene partij **WOL** en wat verder zal worden gepresenteerd; zullende met het verkoopen van Paard, Rijtuigen, het Hooi en de Stalgereedschappen worden begonnen.
Te bezien daags bevorens, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—5 uur.
Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 12den Februarij 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt alhier, publiek te koop worden aangeboden:

I. Eene nette en neringrijke KOOPMANS BEHUIZING, get. rood R, 17, staande Noordzijde in de Steentilstraat, te *Groningen*, door Mejufvr. de Wed. TER HUIZEN in huur bewoond.

II. Eene dito BEHUIZING, daarnaast, gem. rood R, 18, vroeger door Mejufvr. de Wed. RIENEWERFF bewoond geweest.

III. Een TUIN, waarin een ZOMERHUIS, gelegen op eigen grond, ten Noorden in de Kubasteeg, buiten de Oosterpoort alhier, door den Heer H. DE HAAS, in gebruik.

IV. Eene BEHUIZING, get. Y, 100 rood, met grooten TUIN, doende 's jaars tot grondpacht *f* 3—15, staande en gelegen ten Zuiden in de Witlattensteeg, mede aldaar.

V. Eene KOOPMANS BEHUIZING, met TUIN, get. T 177 rood, staande en gelegen Westzijde in de Sledemennerstraat, op eigen grond, alhier, door FRANSSEN bewoond.

VI. Eene BEHUIZING, bestaande uit 4 KAMERS, get. A no. 270 V, met eene aparte WOONKAMER en OPENE PLAATS daarachter, doende 's jaars tot grondpacht 94 Cent, staande gelegen in den Speldemakersgang, aan de Lage-Der-A, alhier.

VII. Een TUIN, waarin een ZOMERHUIS, gelegen in den Sint-Walburgsdwinger, alhier, doende 's jaars tot grondpacht *f* 4 — 57[5], wordende door OTTO en Vrouw bewoond.

VIII. Eene ZITPLAATS in de Martinikerk alhier, zijnde de bovenste Plaats in de eerste beschoten Bank ten Oosten van het Doophek, door Mej. de Wed. FRANKEN in gebruik.

IX. Een GRAF op de Zuider Begraafplaats dezer Stad, in de 1ste Klasse, 9de Rij, no. 48.

En voorts nog:

X. Eene nette en wèldoortimmerde BEHUIZING met OPEN GROND er achter, letter A no. 96 V, staande en gelegen aan de Westzijde van de Zuiderhaven te *Groningen*, wordende door Mej. de Wedw. DE VRIES in eigendom bewoond, doende jaarlijks tot Gondpacht *f* 2,50, Kad. Sectie K no. 886.

XI. Eene **HALVE TREKSCHUIT**, no. 3, varende van *GRONINGEN* op *WINSCHOTEN vice versa*, met de GEREGTIGHEDEN van het VEER en verder TOEBEHOOREN.

XII. Eene **HALVE TREKSCHUIT**, no. 8, varende van *GRONINGEN* op *STROOBOS vice versa*, met de GEREGTIGHEDEN van het VEER en verder TOEBEHOOREN.

Om te aanvaarden: perc. I, II, V, VI, VIII, en X op den 1sten Mei, perc. III op Gregori en van de perc. IV en VII de Tuinen op Gregori en de Behuizing en het Zomerhuis op den 1sten Mei 1852.
Te bezien perc. I, II, IV, V, VI, en X op den dag van verkoop en des daags bevorens, van 10—12 en 2—4 uur; perc. III en VII op gemelde dagen, des namiddags van 2—5 uur en perc. VIII alléén op den dag van verkoop, des namiddags van 2—5 uur.

Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op VRIJDAG den 20sten Februarij 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt, alhier, publiek verhuren: de bij de Buitenplaats *ZORGWIJK*, onder de Gemeenten *Noorddijk* en *Groningen*, gelegen **LANDERIJEN**, in perceelen, top- en naweide, ieder afzonderlijk. — Alles toebehoorende aan den Heer Mr. O. B. DE REHDEN VAN SWINDEREN.
Nadere informatie ten Kantore van den Notaris.

*** Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op VRIJDAG den 27sten Februarij 1852, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein T. GRAALMAN, in de Nieuwe Boteringestraat, alhier, publiek, voor één jaar, verhuren, om te Hooijen of te Weiden:

Pl. m. 18 Bunders kostelijk **GROENLAND**, gelegen te *Adorp*, toebehoorende aan den Heer Burgemeester J. VELTMAN, te *Noorddijk.*

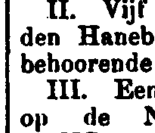
In den loop der maand FEBRUARIJ, zal publiek ter verhuring worden aangeboden: eene nette en nieuw doortimmerde **BEHUIZING** met **KOESTALLEN**, geteekend letter A no. 261, met **TUINGROND**, benevens 1½ Bunder kostelijk *Groenland*, alles staande en gelegen aan den Dijk buiten de Kranepoort.
Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

Woensdag den 3den Maart

1852, des voormiddags te 10 uur te beginnen, en vervolgens, zal, in het Heiligen Geest Gasthuis, in de Pelsterstraat, te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een groote **INBOEDEL**, bestaande in EIKENHOUTEN KABINETTEN, BUREAU met BOVENSTUK, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, KLOKKEN, fraai PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, LINNEN, TAFEL- en BEDDEGOED, GOUD en ZILVER, KOPER, TIN en BLIK, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.
Te bezien daags voor den verkoop, des voormiddags van 10 — 12 en des namiddags van 2 — 5 uur.
Mr. R. VAN EERDE,
Notaris.

*** Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op WOENSDAG den 4den Maart 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt, te *Groningen*, in het openbaar worden verkocht:

I. Eene wèlbetimmerde BEHUIZING met eenen ruimen TUIN met KASTEN, ENZ., te *Groningen*, ingang hebbende in den Hanebijtersgang, bij het Kadaster I 952, 953.

II. Vijf WOONKAMERS met eenen ruimen TUIN, in den Hanebijtersgang, eigen grond, bij het Kad. I 945—951; behoorende aan G. VAN STROE.

III. Eene wèl ter nering staande WINKELBEHUIZING, op de Nieuwstad, eigen grond, met VRIJEN UITGANG, get. F 161 rood, door de Wedw. M. DE VRIES in eigendom bewoond.

Te aanvaarden den 1sten Mei 1852. Te bezien den dag van en vóór den Verkoop, van 10 tot 12 en van 2 tot 4 uur.
Mr. J. J. CREMERS.

Maandag den 9den Februarij

e.k., des namiddags om twee uur, zullen, vóór en in het BOELHUIS in de Gelkingestraat, publiek worden verkocht: **MEUBELAIRE** en **HUISHOUDELIJKE GOE-**

DEREN, 3 halve KASTKLOKKEN, een fraai staand UURWERK, BEDDEGOED, een GOUDEN en eenige ZILVEREN HOROLOGIËN, 1 ZILVEREN BEUGEL en een partijtje best zwart VIJFSCHACHT, ENZ. Te bezien Zaturdag namiddag van 2 tot 5 uur.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen K. H. REININK en Vrouw, op MAANDAG den 9den Februarij 1852, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder B. CRAKER, te *Beerta*, publiek te verkoopen:

I. De VASTE BEKLEMMING van pl. m. 1½ Bunder *Bovenbouwte*, te *Beerta*, aan de Raaijing gelegen, doende jaarlijks tot huur *f* 25—50, en

II. Den EIGENDOM van perceel I.

B. HAITZEMA VIËTOR.

GROOTE HOUTVERKOOPING

in het *LIEVERSCHE BOSCH*.

Deze verkooping van **800** Stammen **zwaar EIKEN HOUT**, geschikt voor Aannemers, Scheepsbouwers en Huistimmerlieden, en in het *Lieversche Bosch* op Wortel staande, zal plaats hebben op MAANDAG den 9den Februarij 1852, des voormiddags te tien uur.

H. H. VAN LIER.

BOELDAG.

Op MAANDAG den 9den Februarij 1852, des morgens te 10 uur, aan de Boerenplaats van JAN VAN HEMMEN, aan den *Woldijk*, bij den *Poel*, van 70 stuks **gevelde** zware groote YPEREN en ESSCHEN BOOMEN.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op DONDERDAG den 12den Februarij 1852, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein J. R. BOS, te *Bedum*, bij Strijkgeld verkoopen: Eene hecht betimmerde en welonderhouden **BEHUIZING**, no. 75, met hare afzonderlijke WOONKAMERS en de BEKLEMMING van den *Grond*, doende 's jaars *f* 0—75 cent tot huur, staande en gelegen aan het Kerkhof te *Bedum*, toebehoorende en bewoond door A MUTSERS, Horologiemaker, en E. S. BOERSEMA, Ehel. aldaar.

Dingsdag** den **10**den **Februarij

1852, des voormiddags te 10 uur, VERKOOP van pl. m. 400 **DENNEN**, aanwezig te *Zuidlaarderveen*, op de Plaats van H. TAMMINCK, te *Zuidlaren*, en CONS.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

*** Mr **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal op DONDERDAG den 12den Februarij 1852, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Logementhouder K. W. HAZENHOEK, te *Delfzijl*, publiek verkoopen:

Het in het jaar 1839 nieuw uitgehaald **NEDERLANDSCH KOFSCHIP**, genoemd ***SIJBRAND JAN***, groot 124 gemeten Tonnen, met deszelfs VOLLEDIGEN INVENTARIS, thans liggende in de Haven van *Delfzijl*, en bevaren geweest door den Scheepskapitein G. H. STROOTMAN.

De Conditiën van Verkoop en de Inventaris zullen ter lezing liggen bij de Heeren J. S. TROMP en ZOON, te *Woudsend*, bij den Scheepskapitein G. H. STROOTMAN, te *Appingedam*, en ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

VERKOOP VAN EENE ZEEPZIEDERIJ *te DOCKUM*.

De Notaris **G. POSTHUMA**, zal, op VRIJDAG den 13den Februarij e.k., 's avonds te 7 uur, ten Huize van L. HANSMA, te *Dockum*, finaal doen verkoopen:

Eene ruime, in volle werking zijnde **ZEEPZIEDERIJ**, met ZEEPKETEL, groot ruim 118 Vaten, LOOGMACHINE en LOOGBAKKEN, **PAKHUIS**, waarin drie groote OLIEBAKKEN, en **KNECHTSWONING**; staande en gelegen te *Dockum*; dadelijk te aanvaarden, met overname op taxatie van de aanwezige GEREEDSCHAPPEN en GOEDEREN.

Waarop is geboden de geringe som van...... ***f* 6066.**
En op de Knechtswoning afzonderlijk...... - **516.**
Intusschen ***UIT DE HAND TE KOOP.***

*** Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, op ZATURDAG den 14den Februarij 1852, des voormiddags te 10 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Bierum*, ten verzoeke van PIETER JAN EMMELKAMP en Vrouw, publiek te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING**, no. 62, met de VASTE BEKLEMMING van derzelver *Erf*, grooten *Tuin* en *Appelhof*, doende jaarlijks op Midw. tot huur *f* 3—00, staande en gelegen te *Bierum*. II Een DERDE AANDEEL in het KOORNSCHIP en SCHIPVRACHT, varende van *Bierum* op *Groningen*, *vice versa*, met het geregte 1/3 AANDEEL in het daarbij behoorende PAARD, WAGEN en GEREEDSCHAPPEN; om deze Schipvaart dadelijk te aanvaarden.

Mr. A. H. WERUMEUS BUNING, *Nots.*

*** Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van de Heeren EIGENAREN van de zoogenoemde *HOOGE TRAAN*, onder *Midwolde*, Gemeente *Leek*, op WOENSDAG den 18den Februarij 1852, des voormiddags te 10 uur, op de *Hooge Traan*, publiek, op Boelgoedsvoorwaarden, te verkoopen:

Eene partij aldaar op Wortel staande **STAMBOOMEN**, en ongeveer 25 Perceelen ELZEN, BERKEN, ESSCHEN en EIKEN KAPHOUT, het laatstgenoemde om te Schillen; zullende de Perceelen in tijds door Nos. worden aangewezen. — Voorts 2 KERNMOLENS met HOK, 1 HUT, 1 WATERSCHROEF, 3 PRAMEN, 10 BAGGERBAKKEN, KARREN, POSTEN, en allerlei VEENGEREEDSCHAPPEN, zoo als dan zal worden gepresenteerd.

*** Mr. **R. DE SITTER**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Wedw. E. H. EDENS, te *Westerlee*, publiek te verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING**, no. 26, met de VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 17 B., 67 R., 70 E. *Land*, te *Westerlee*, doende tot huur *f* 51—00, waarop 12 mud ROGGE uitgezaaid en nog 17 R., 70 E. TUINGROND, Eigen Land.

II. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 09 R., 70 E. *Land* te *Westerlee*, tot huur doende *f* 14—00.

III. DITO van 2 B., 89 R., 50 E. van de Hooilaan te *Eexta*, doende tot huur *f* 27—00

IV. DITO van 3 B., 18 R., 30 E. aldaar, tot huur doende *f* 23—00.

Om te aanvaarden de Landerijen bij den toeslag en de Behuizing op den 1sten Mei e.k.

Deze Verkoop zal plaats hebben op WOENSDAG den 25sten Februarij 1852, te vijf uur des namiddags, ten Huize van HARM KOSTER, te *Westerlee*.

*** De Notaris **M. P. WENNIGER**, te *Loppersum*, gedenkt, ten verzoeke van HINDRIK TAMMES SEBENS en Vrouw, op WOENSDAG den 25sten Februarij 1852, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van M. KIMM, te *Spijk*, publiek te verkoopen:

Perceel I. Eene kapitale **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, en verder GETIMMERTE, met de VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 25 Bunders *Land*, huur doende *f* 160—00.

Ruim 1 Bunder EIGEN LAND, ongescheiden in het opgemelde Land. — De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 8½ B. *Land*, huur *f* 18—00. — De VASTE, ALTOOSDURENDE BEKLEMMING van 5¾ B. *Land*, huur *f* 40—00. — DITO BEKLEMMING van 7 B. *Land*, huur *f* 38—00; — en DE VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 5¾ B. *Land*, zullende tot huur doen *f* 35—00.

Perceel II. De VASTE, ALTOOSDURENDE BEKLEMMING van 2¾ B. *Land*, huur doende *f* 25—00.

Alles staande en gelegen te *Spijk*, te zamen groot 50 B., 87 R., 40 E., en huur *f* 316—00.

*** Mr. **S. C. H. PICCARDT**, Notaris te *Pekela*, zal, ten verzoeke van den Heer P. R. BRONS, op VRIJDAG den 27sten dezer, des avonds te 6 uur, ten GEMEENTEHUIZE te *O. Pekela*, publiek te koop presenteren:

Eene aanzienlijke en nette **KOOPMANS BEHUIZING**, voorzien van diverse KAMERS, ruim VOORHUIS, KELDER, ZOLDER en verdere GERIJFELIJKHEDEN, met de aanhoorige groote **HOUTSCHUUR, DRIFT** en achtergelegen fraaijen **TUIN** met **APPELHOF**; — alles staande en gelegen te *O. Pekela*, bij het benedenste Verlaat, Zuidkt., eigen grond. — In dit perceel is sedert vele jaren met goed succes de ***Handel*** in ***Hout*** en een ***IJzerwinkel*** geëxerceerd. Inmiddels is het UIT DE HAND TE KOOP. De helft van den Koopprijs kan er over blijven beleend.

VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

In MAART aanstaande, zullen, op dag en plaats nader te bepalen, publiek te koop worden aangeboden:

I. Een aangenaam **BUITENGOED** met deszelfs aanzienlijke BEHUIZINGE, SCHUREN en verdere WOONHUIZEN en GEBOUWEN, uitgestrekte, van uitgezochte VRUCHTBOOMEN voorziene TUINEN, welig groeijende BOSSCHEN, voortreffelijke WEIDE- en BOUWLANDEN, te zamen groot ongeveer 23 Bunder.

II. Eene gunstig gelegene **BOERDERIJ**, bestaande in eene BOEREN BEHUIZINGE, SCHUUR, TUIN en 10 Bunder best *Bouw-* en *Weideland*, thans in huur bij H. MINKES.

III. Een vrolijk WINTER- en ZOMERVERBLIJF, met grooten TUIN en ongeveer 2 Bunder best *Groenland*.

IV. Eene BEHUIZINGE en TUIN, in huur bij den Wever D. DE GROOT.

V. Twee afzonderlijke HEEMSTEDEN, zeer gelegen om daarop te huizen.

Alles aan en bij elkanderen gelegen te *Hoogezand*, Noordzijde.

VI. Een aanzienlijk GESTOELTE, bevattende 19 Zitplaatsen, in de Hervormde Kerk te *Hoogezand*.

Inmiddels is een en ander ***UIT DE HAND TE KOOP*** bij den Eigenaar

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene **BEHUIZING**, met den daarachter gelegen grooten **TUIN, DRUIVEKASTEN**, ENZ. ENZ., waar sedert bijna twintig jaren eene neringrijke **Boomkweekerij** is gevestigd. Te bevragen bij E. P. BORGMAN, in de Violenstraat, alhier.

N.B. De Verkooper is niet ongenegen een groot gedeelte van de Koopsom er over te blijven beleenen.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene **HEEREN BEHUIZING** en ruime **ZEEPZIEDERIJ** met **STALLING** en **KANTOOR**. Te bevragen bij den Eigenaar

A. ZEPER, te *Groningen*.

TE KOOP, OF TE HUUR

voor *f* 225 in het jaar:

eene nette **BEHUIZING**, bestaande in vier ruime KAMERS, KEUKEN en TUINTJE en verder GERIJF. Te bevragen bij den Timmerman HEERES, in de Oude Boteringestraat.

TE HUUR:

eene **BOVENWONING**, bestaande in 2 KAMERS, 1 KAMERTJE en 1 KEUKENTJE, tegenover de Nieuwe Kerk, in de Nieuwe Boteringestraat, bij J. BENNES STEUR.

N.B. Bovengenoemde verlangt eene **DIENSTMEID**, van goede getuigenissen voorzien.

TE HUUR, tegen Mei:

Eene ruime, aanzienlijke **BOVENWONING** met VRIJEN OPGANG, in de Oosterstraat, Oostzijde, bij den Boog, door Mevrouw de Wedw. NOODT bewoond.

TE HUUR:

een **BENEDENHUIS**, bij den Timmerman P. LUGIES, in de kleine Pelsterstraat.

TE HUUR:

Eene **BEHUIZING**, aan de Noorderhaven, voorzien van zeven KAMERS, benevens eenen grooten **TUIN** daarachter, bewoond door den Hoog Edel Gestrengen Heer Kolonel HUBAR. Te bevragen bij Mr. J. O. ONNES, in de Poelestraat.

TE HUUR, tegen den 1sten Mei a[…]

1.) De vrolijk gelegene, ruime **BOVENWO[…]** van het Huis op den hoek van het Guyotsplein en d[…]derhaven, met VRIJEN OPGANG, thans door M[…] de Wedw. Dr. A. J. WIJNNE bewoond.

2.) Het **LOKAAL** achter het genoemde Gebo[…] nevens het Instituut voor Doofstommen gelegen, […] vroeger de BOEK- en STEENDRUKKERIJ van A. […]KENS, J.ZOON, gelegen was.

N.B. Het geheele **GEBOUW** is inmiddels […] ***DE HAND TE KOOP.*** Te bevragen […] OOMKENS, J.ZOON, en A. VAN DER VEEN OOM[…]

TE HUUR, tegen Me[…]

Eene of twee **BOVENKAMERS** met V[…] OPGANG, bij de Wedw. T. SIJPKENS, […] Nieuwen Weg.

EEN HUIS TE HUUR,

voor een STIL HUISGEZIN, als ook tot […] AFFAIRE geschikt, hebbende eene BOVE[…]NING met VRIJEN OPGANG. Te bevrag[…] den Bewoner, bij de Kranepoort, G. F. RA[…] bij wien ook eene fraaije **TAPKAST te Koop**

TE HUUR,

door vertrek naar elders: de **BEHUIZ[…]** T no. 84, door den Wel Edel Gestr. […] HANJOEL bewoond. Te bevragen bij J. […] MOL MONCOURT.

Uitverkoop.

Tegen **contante betaling** worden alsnog de **W[…]KELGOEDEREN** van **F. R. SCHAT[…]BERG** aan de Vischmarkt te *Groningen* tot de **l[…]ste prijzen te KOOP** aangeboden.

Mr. S. MENALDA,
Curator.

De ondergeteekende, ontvangen heb[…] van de STEDELIJKE REGERING[…] **ADMISSIE** als ***HUISONDE[…] WIJZER***, beveelt zich in de[…]trekking minzaam aan.

GRONINGEN, 5 Februarij 1852.

H. DRIESMAN,
Gelkingestraat, boven den Rijtuigschilder TIDDE[…]

Let Wel!

Bij **N. F. DE HARTOGH**, in de Havenst[…] roode letter L no. 48, is getrokken op No. **4551**, […] ***een half Huurlot***, de prijs van ***f* 1000.**

DE GERENOMEERDE PARFUMERIEN

van **E. RIMMEL**, te ***Londen***, *Parfumerier[…] H. M. de Koningin van Engeland*, zijn voor *Groning[…]* bekomen bij **J. F. OTTÉ**, aldaar.

Daar de VERKOOP van **CICHO[…]** van mijn FABRIKAAT vroeger te […]*ningen* uitsluitend door de Heeren […] K. en W. BROUWER geschiedde […] zulks heeft opgehouden, acht ik mij verpligt, het Pu[…] kennis te geven, dat de door mij **gefabricee[…] CHICHOREI** verkocht wordt aan mijn **DEPOT** […] de Brugstraat, zoowel voor **binnen** als **buiten** de […]

HAREN, 5 Februarij 1852.

J. PIETERS.

DE MANUFAKTUUR-, GAREN-, LINT- EN BEDDEWINKEL

aan het Schuitendiep, vroeger door den Heer E. BO[…] bewoond, wederom **GEOPEND** hebbende, beveel ik […] in de gunst mijner geëerde Stad- en Landgenooten […] zullende trachten door eene **zuinige en solide** […]**diening** mij het vertrouwen mijner geachte Begunsti[…]waardig te maken.

GRONINGEN, 2 Februarij 1852.

F. TER SCHOUW.

DOOFHEID kan genezen […]den door DR. ***PINTER'S MA[…]NETISCHE OORPILLEN.***

Het zijn kleine Pillen in een watje[…]rold, dat even als een gewoon watje in het Oor ge[…] wordt. Wij hebben met heel veel genoegen reeds van […] gelukkige Genezingen berigt ontvangen en toch is het […] kort geleden, dat wij ze ingevoerd hebben. Eenige Ber[…]gevers hebben ons vergund, publiciteit aan hunne mededeel[…] te geven, waarvan wij gaarne gebruik maakten.

Boekjes, waarin de wijze van gebruik en eenige na[…] bijzonderheden aangegeven zijn, worden in alle Dépôts gr[…] afgegeven.

Een Doosje, waarin 60 dezer watjes, wordt voor *f* 2[…] verkocht. Wij verzoeken Heeren Dépôthouders, ons […] mede te deelen, wat hun over de uitwerking derzelve be[…] wordt.

DR. F. M. FELBERG, in *Weenen*, betuigt, dat hij […] zijne praktijk Personen, die vele jaren doof waren, daarm[…] genezen heeft, en dat iedere Doofheid daarmede genezen […] worden, als zij niet mede op de wereld gekomen is of […] de Gehoorwerktuigen niet gedood zijn door Inspuitin[…] eener sublimaat-oplossing, hetgeen in sommige Ziekten ge[…]zigd wordt.

Verkrijgbaar te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS, […] *Groningen* bij C. RIKKERS, te *Delfzijl* bij A. W. […] KEIJZER, te *Veendam* bij S. SAVENYE, en te *Winsch[…]* bij G. WASMAN.

Wordt gevraagd, primo Maart e.[…] een in het Vak van ***MANUFA[…]TUREN*** bedreven **JONGMAN.** […]

Alsmede primo April of Mei: e[…] **MODISTE**, bedreven in het maken van ***MANTEL[…] MANTILLES***, enz., welke tevens eenige ervaring […] eerstgenoemd Vak bezit. P. Godsd. en goede Getuigschrif[…] zijn vereischten. Nadere informatiën aan het BUREAU […] GRONINGER COURANT, onder de lett. W. F. Brieven fran[…]

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschapp[…]*

JANUARIJ 1852.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
25	755,89	757,90	759,92	5,8	7,0	3,3	0,90	0,88	0,85	Z.Z.W.	Z.W.	Z.Z.W.	betrokken	bewolkt	helder
26	764,17	765,09	765,23	3,5	5,0	4,3	0,92	0,91	0,87	Z.W.	Z.W.t.W.	»	helder	betrokken	betrokken
27	761,55	758,33	756,88	2,0	5,5	3,8	0,90	0,85	0,84	Z.O.	O.Z.O.	O.t.Z.	wein. bew.	bewolkt	wein. bewol[…]
28	756,67	757,43	760,34	1,5	4,5	3,2	0,82	0,84	0,90	O.t.Z.	O.t.Z.	„	bewolkt	betrokken	betrokken
29	765,31	764,94	765,28	3,5	5,9	4,5	0,92	0,87	0,82	O.Z.O.	Z.t.W.	Z.t.W.	mistig	bewolkt	„
30	758,31	751,87	751,95	2,0	3,4	2,7	0,83	0,79	0,88	Z.	Z.	Z.	betrokken	regen	helder
31	758,38	759,51	757,31	2,9	5,5	3,4	0,85	0,80	0,79	Z.t.W.	Z.W.t.W	Z.t.W.	bewolkt	bewolkt	betrokken

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL

tot de Groninger Courant van den 6den Februarij 1852, *no.* 11.

NIEUWSTIJDINGEN.

SPANJE.

MADRID, 26 Januarij.

De heer *Bravo Murillo*, president van den ministerraad, is in eene Vrijdag l.l. gehouden zitting van het kabinet, onder het voorzitterschap der Koningin, met de orde van het Gulden Vlies omhangen.

De geruchten aangaande een *coup d'état* schijnen dagelijks meer en meer gegrond te worden. Men spreekt van een soort van charter, dat de heer *Bravo Murillo* gereed zou hebben. Middelerwijl duren de maatregelen van voorzorg in het leger voort. Behalve de regementen *Baze* en *Chiclana*, zijn twee andere regementen van het garnizoen der hoofdstad, de regementen *San Martial* en *Princesse*, uit de hoofdstad verwijderd, en wel het eerste naar Toledo en het tweede naar Oud-Kastilië.

DUITSCHLAND.

Volgens een gerucht te Weenen, heeft de Keizer aan het verleenen van het grootkruis der Leopolds-Orde aan den minister *Bach* eene dotatie van 200,000 fl. verbonden, even als zulks met de legerhoofden *Windischgrätz*, *Radetzky*, *Jellachich* en *Haynau* geschied is.

Partikuliere brieven uit Weenen maken gewag van eene geheime politieke zamenspanning, die in de laatste dagen onder de kweekelingen der politechnische school ontdekt was en aanleiding tot talrijke arrestatiën heeft gegeven.

De staats-drukkerij te Weenen zal eerlang onder het bestuur van een hooggeplaatsten militair gesteld worden; men verhaalt, dat zulks insgelijks met de hoogeschool het geval zal zijn, en men noemt reeds een uit den Hongaarschen oorlog bekenden generaal als den toekomstigen curator.

— De Oostenrijksche regering heeft, zegt men, bevel gegeven, het observatiekorps uit Holstein terug te trekken. Hamburg zal door één regement bezet blijven.

— In Oostenrijk is een bevel uitgevaardigd, om aan schoolmeesters en handwerkslieden geene jagtacten te verstrekken, omdat „zij hunnen tijd beter kunnen besteden," zoo als het bevel zegt.

— De Hannoversche kamers zijn den 29sten Januarij voor onbepaalden tijd verdaagd.

— *Bij geruchte* verneemt men, dat de keizer van Rusland den uitvoer van granen uit geheel zijn rijk [dat zal wel moeten heeten: uit *Polen*] zou verboden hebben.

— Men heeft berigten van den zendeling *Neumann*, die dr. *Gützlaff* bij zijn jongste vertrek uit Duitschland naar China vergezelde. Hij geeft de hoop te kennen, dat de onderneming door *Gützlaff* begonnen, door zijn' dood niet gestaakt zal worden. *Neumann* staat in de plaats van *Gützlaff* aan het hoofd der Chinesche vereeniging, die zich met behulp van 40 inlandsche zendelingen, de evangelisatie van China ten doel heeft gesteld.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 1 Februarij.

Volgens eene dezer dagen in werking gekomen nieuwe wet, houdende bepalingen tot het voorkomen van ongelukken op zee, wordt thans van gouvernementswege onderzoek gedaan naar de oorzaak van het verlies der poststoomboot de *Amazone*. Intusschen heeft de admiraliteit reeds als voorbehoedmiddel tegen brand bepaald, dat het vilt en het hout, welke om en bij de stoomketels op stoombooten aangebragt worden, door de aanwending der bekende scheikundige behandeling vooraf onbrandbaar moeten worden gemaakt.

— De luitenant *Pim*, van de koninklijke marine, die naar Petersburg was vertrokken, om van de Russische regering verlof en medewerking te verkrijgen voor zijn togt naar de Poolzee door Siberië, ter opsporing der expeditie van sir *John Franklin*, is naar Engeland teruggekeerd, dewijl al zijne pogingen ter verwezenlijking van zijn groot ontwerp schipbreuk hebben geleden. Deze officier heeft zich nu vrijwillig aangeboden, om deel te nemen aan de expeditie naar het noordwesten van het Wellington kanaal. De luitenant *Pim* zal aangaande zijn wedervaren te Petersburg een verslag indienen bij den president der *Geographical Society*.

Van den 2den. Volgens hier ontvangene berigten uit Alexandrië van den 21sten Januarij, duurden de geschillen tusschen den Sultan en den Onder-Koning *Abbas*-bassa nog voort. De eerstgenoemde had zijn voornemen te kennen gegeven, om den Onder-Koning en diens opvolgers de beschikking over leven en dood te ontnemen, en dien ten gevolge had *Abbas bassa* den 18den aan de vertegenwoordigers der vijf groote mogenheden verklaard, dat hij, indien hij van dat gezag beroofd werd, buiten staat zou zijn om orde in het land te houden, en niet meer voor de veiligheid der bewoners zou kunnen instaan.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Februarij.

Bij besluit des Voorzitters, is aan de decoratie van het Legioen-van-Eer de oorspronkelijke vorm weder gegeven, welke die ridderorde had bij hare instelling tijdens het Keizerrijk.

— De heer *Proudhon* is uit de gevangenis ontslagen.

— De President heeft 2000 fr. doen toekomen aan de Fransche commissie van liefdadigheid, die te Londen gevestigd is, om de behoeftige Fransche uitgewekenen hulp te verleenen.

— De heer *Dupin*, ex-president en ex-procureur-generaal bij het hof van cassatie, heeft zich doen inschrijven op de rol der advokaten bij het hof van appèl te Parijs. Zijne eerste pleitrede zal zijn in eene zaak betreffende de belangen van het Huis *Orleans*.

— De vrede tusschen den minister *de Persigny* en den heer *Véron* schijnt op hechte grondslagen te zijn gesloten. De broeder van dien schrijver heeft eene zeer winstgevende betrekking gekomen bij de directie van den tabak; de heeren redacteuren *Boilay*, *Cucheval-Clarigny* en anderen hebben mede belangrijke openbare betrekkingen erlangd, en de heer *Granier de Cassagnac* wordt gedoodverwd als de aanstaande bestuurder der nationale boekdrukkerij. Verder ontvangt het dagblad *le Constitutionnel*, tegelijk met de officiële organen, mededeelingen en opgaven van het ministerie. De circulaire van den minister *de Persigny* is gelijktijdig in dat blad en in den *Moniteur* verschenen.

— De Prins Voorzitter meent dagelijks maatregelen om, naar het voorbeeld van zijnen oom, den Keizer, zijn Huis op eenen militairen voet in te rigten. De kolonel *Vaudrey* is thans benoemd tot gouverneur der Tuilerien, en heeft den titel van *generaal* bekomen. Even als de heer *de Persigny*, is de kolonel *Vaudry*, een der personen, welke den heer *Lodewijk Napoleon* de behulpzame hand hebben geleend bij zijne aanslagen en te dier zake zijn gestraft geworden. De heer *de Persigny* is na den aanslag van Boulogne door het geregtshof der Pairs tot twintig jaren gevangenisstraf veroordeeld geworden. Reeds had hij een derde gedeelte van die straf in de gevangenis te Doulens ondergaan, toen de Februarij-omwenteling uitbrak, ten gevolge van welke hij op vrije voeten is gesteld.

De kolonel *Vaudrey* heeft den heer *Lodewijk Napoleon* te Straatsburg ter zijde gestaan, en is deswege van zijne militaire waardigheid ontzet geworden. Herhaaldelijk heeft de Voorzitter bij de onderscheidene ministers van oorlog, die elkander onder zijne regering zijn opgevolgd, pogingen aangewend ten behoeve van dezen zijnen gunsteling, en nog onlangs moet hij, doch te vergeefs, van den minister *de Saint-Arnaud* hebben verlangd, dat deze den heer *Vaudrey* in zijn' vorigen rang zou herstellen. Door de benoeming van den heer *Vaudrey* tot gouverneur der Tuilerien schijnen thans al de belanghebbenden tevreden te zijn gesteld. Het is echter zoo goed als zeker, dat de genoemde officier buiten het kader van het leger zal blijven, en ook dat zijne verheffing bij de krijgslieden geen goeden indruk heeft gemaakt.

Het besluit, waarbij de oorspronkelijke vorm der decoratie van het legioen van eer wordt hersteld, is welligt van eene groote beteekenis. Die decoratie zal nu weder bestaan in eene ster, waarboven *dé keizerlijke kroon* is geplaatst.

— Het dezer dagen verschenen vervolgdeel van *Lamartine's* Geschiedenis der Restauratie heeft het lot van al de voortbrengselen der drukpers moeten ondergaan en is door de censuur naauwlettend onderzocht. Men verzekert, dat de heer *de la Gueronnière* met eene onbarmhartige hand alle aanstootgevende plaatsen uit dat werk doorgehaald heeft. Men verzekert echter, dat het werk in zijne oorspronkelijke gedaante te Brussel zal verschijnen.

Van den 2den. De *Constitutionnel* bevestigt, dat, volgens de nieuwe kieswet, het mandaat van afgevaardigde bij het wetgevend ligchaam onvereenigbaar is met al de bezoldigde staats-ambten.

Hetzelfde blad meldt, dat alvorens tot de verkiezingen over te gaan, de prefecten een' tweeledigen arbeid hadden te verrigten, namelijk het bepalen van nieuwe kiesdistrikten, tot grondslag hebbende eene groep van 35,000 kiezers; en het opmaken van eene tabel, waarop de kandidaten vermeld worden, wier gematigde en vaste opiniën de ondersteuning der regering zullen hebben verdiend, en wier positie en karakter de keuze der bevolking zullen schijnen te moeten op zich vestigen.

In een artikel over de verkiezingen wenscht de *Constitutionnel* het land geluk met zijne bevrijding van de belangzuchtige dwinglandij der kiescomités.

— Men weet dat sedert lang bij de Porte een geschil aanhangig was over den eigendom der door bijbelsche herinneringen gewijde oorden in Palestina, en dat de aanspraken der Grieksch Katholijken daarop door Rusland, die der Roomsch-Katholijken door Frankrijk werden ondersteund. Thans berigt de *Constitutionnel*, dat dit geschil beëindigd is, en dat Frankrijk wel niet al wat het verlangde heeft verkregen, maar althans niets van zijne regten heeft afgestaan.

Van den 5den. De *Moniteur* behelst heden de organieke wet op de verkiezingen. Daaruit blijkt, dat het aantal der leden van het wetgevende ligchaam 261 zal bedragen. — Algerië en de overige koloniën zullen in die vergadering *niet* worden vertegenwoordigd. — De gedeputeerden zullen bij *algemeene regtstreeksche verkiezing* worden aangewezen. De stemming zal met geslotene biljetten plaats hebben. De kiezers zullen hunne stembiljetten inleveren ter plaatse, waar de gemeentebesturen vergaderen. Naar gelang van de plaatselijke gesteldheid, zullen de gemeenten in verschillende afdeelingen kunnen worden gesplitst. — De gedeputeerden zullen in geen geval kunnen worden vervolgd, aangeklaagd of veroordeeld, ter zake van door hen in het wetgevende ligchaam ontwikkelde beginselen. Verder zal op hen gedurende de zitting de lijfsdwang niet kunnen worden toegepast, noch zes weken vóór en zes weken na de zitting. — Kiezers zijn, *zonder* bepaling van *census*, al de Franschen, welke den ouderdom van 21 jaren hebben bereikt en bij de wet niet als zoodanig zijn onbevoegd verklaard. — De kiezerslijsten, welke gediend hebben voor de stemming van den 20sten en den 21sten December j.l., zijn geldig verklaard voor de aanstaande verkiezing van de leden der wetg. kamer. — Verkiesbaar zijn al de stemgeregtigden, welke den ouderdom van 25 jaren hebben bereikt. — *Elk* door den Staat *bezoldigd ambtenaar* is onbevoegd, om het mandaat van volksvertegenwoordiger te aanvaarden. — Van de departementen zullen 5 elk één afgevaardigde benoemen; 27 dep. elk 2; 30 dep. elk 3; 16 dep. elk 4; 5 dep. elk 5; het dep. der Beneden-Seine 6; het dep. v. h. Noorden 8; het dep. v. d. Seine 9. — De verkiezing zal plaats hebben op Zondag den 29sten Februarij aanstaande.

BELGIE.

BRUSSEL, 2 Februarij.

Het *Bulletin de Paris*, door Fransche vlugtelingen onder de leiding des heeren *Alexandre Thomas* en graaf *d'Haussonville* te Brussel uitgegeven, is — zoo als wij reeds hebben berigt — door onze regering in beslag genomen, en de genoemde redacteurs zijn uit België verdreven.

Een en ander op grond van eene wet van 1816, die door de constitutie van 1830 niet krachteloos is gemaakt.

Men zegt, dat de redacteurs tegen den maatregel in verzet komen en dat de heer *Orts*, advokaat en lid der Kamer van Afgevaardigden, hunne zaak zal bepleiten.

Het ministeriële blad *l'Indépendance*, het berigt der inbeslagneming mededeelende, voegt er het volgende bij: „Indien wij wel onderrigt zijn, zou deze inbeslagneming plaats hebben gehad ten gevolge eener bepaalde aanklagt, door het Fransche gouvernement tegen het Belgische gerigt, en gegrond op de hevigheid der aanvallen, door het *Bulletin* tegen den Voorzitter der republiek gerigt."

(De geëmploijeerden bij het *Bulletin* zijn eergisteren in hechtenis genomen en hunne papieren verzegeld.)

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 2den Februarij.

In deze zitting is ingekomen eene aanbevelingslijst van den Hoogen Raad, tot aanvulling der vacature bij dien Raad, ontstaan door het overlijden van den heer *Hugo Gevers*. Die lijst is aldus zamengesteld: 1) jonkh. mr. *J. de Bosch Kemper*, advokaat-generaal bij het provinciaal geregtshof van Noordholland; 2) mr. *P. Buyskes*, vice-president bij het provinciaal geregtshof van Zuidholland; 3) mr. *J. Crans*, raadsheer van het provinciaal geregtshof in Zuidholland; 4) mr. *J. S. Vernede*, advokaat-fiscaal voor Zr. Ms. zee- en landmagt; 5) mr. *J. D. W. Pape*, officier bij de arrondissements-regtbank te 's Hertogenbosch, en 6) mr. *W. J. C. van Hasselt*, lid der arrondissements-regtbank te Amsterdam. De dag der benoeming zal nader worden bepaald.

Is ingekomen eene missive van den Staatsraad, directeur van het kabinet des Konings, houdende bekrachtiging van het door de Kamers aangenomen traktaat met België. Vervolgens zijn de beraadslagingen voortgezet over het ontwerp van wet op de jagt en visscherij en is men daarmede gevorderd tot art. 12, welk art. echter niet is afgehandeld en waarover de beraadslagingen morgen zullen worden voortgezet. Van het aantal amendementen, weder op die verschillende artt. voorgedragen, zijn aangenomen:

I. Twee amendementen op art. 6, door de commissie van rapporteurs voorgedragen. Het eerste amendement, ten doel hebbende dat voor het vangen van lijsters met paardenharen strikken, mits gesteld ten minste één el boven den grond, alsmede voor het vangen van leeuwerikken en vinken met slagnetten geene akte wordt vereischt, is aangenomen met 35 tegen 16 stemmen. — Het tweede amendement is goedgekeurd met 28 tegen 23 stemmen, en luidt aldus: „Het blijft aan onzen Commissaris in de provincie voorbehouden, aan kennelijk onvermogenden, ter zake der uitoefening van de visscherij met een vischtuig, kosteloos vergunning te verleenen, mits van het onvermogen voldoende blijke, en door de belanghebbenden de schriftelijke toestemming der eigenaren worde overgelegd, waarvan in de vergunning melding wordt gemaakt."

II. Een amendement van den heer *van Dam van Isselt* op art. 9, en ten doel hebbende, onder de bepalingen van het reglement op de uitoefening der jagt en visscherij, door de Provinciale Staten vast te stellen, niet op te nemen de maat, beneden welke bepaalde vischsoorten niet mogen worden toegeëigend. Dit amendement is aangenomen met 33 tegen 17 stemmen.

De Vergadering is daarna gescheiden.

Zitting van Dingsdag den 3den Februarij.

In de bijeenkomst van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden is, op voorstel van den heer *Dirks*, nadat met geslotene deuren daarover was beraadslaagd geworden, besloten, om het geheim op te heffen, ten aanzien van hetgeen in committé-generaal betrekkelijk het handels-verdrag met België is overwogen, en dat hetgeen deswegens is aangeteekend, zal worden medegedeeld.

Daarna zijn de beraadslagingen over de wet op de jagt en visscherij voortgezet.

Men is met de beraadslaging over de verdere art. gevorderd tot art. 20. Allen zijn onveranderd aangenomen.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van den 29sten Januarij zijn, bij monde van den heer *Baud*, door de commissie voor de verzoekschriften o. a. de volgende verslagen uitgebragt.

Het wets-ontwerp op de jagt en visscherij heeft aan mr. *Onno Joost Quintus*, oud-directeur der registratie in de provincie Groningen, aanleiding gegeven om bij een aan deze Kamer gerigt adres eenige bedenkingen in het midden te brengen.

De eerste betreft artt. 1 en 6, krachtens welke de acte, houdende vergunning om op eigen grond te jagen of in eigen water te visschen, evenveel zal kosten als die, vereischt om door het geheele Rijk te mogen jagen of visschen. De adressant acht deze gelijkstelling onregtvaardig en wil de eerste categorie veel minder, bijv. tot een vierde van de andere, hebben belast. Dit, meent hij, zal in het voordeel der schatkist zijn en strekken tot instandhouding van wild en visch.

De tweede bedenking betreft art. 2 en is nagenoeg dezelfde als reeds in andere adressen voorkomt. De adressant wil namelijk, dat elk grondeigenaar, die zijn regt wenscht te handhaven, zulks doen zou door het plaatsen van de noodige jagt- en vischpalen, en dat mitsdien in art. 2 achter het woord *vischwater* nog worde gelezen: „afgepaald zijnde, volgens het provinciaal reglement bij art. 9 bedoeld."

In de derde plaats vermeent de adressant, dat de kosten der acte geheel of ten deele behooren te worden teruggegeven door het rijk, wanneer volgens artt. 9 en 11 des ontwerps de provinciale of gedeputeerde Staten de jagt geheel verbieden of op eene ongewone wijze beperken.

In de vierde plaats meent de adressant te moeten aanmerken, dat het voor het wild vernielend en tegenover den behoeftigen jager onbillijk zal zijn, dat het gebruiken van een grooter getal honden de kosten der acte niet evenredig vermeerdert. Hij wil mitsdien dat voor elken hond ten minste, *f* 1 in hoofdsom moet worden betaald.

Eindelijk meent de adressant, met verwijzing tot art. [illegible] des ontwerps, waarbij alle transactie wordt uitgesloten en de regtsvordering alleen door het betalen van het maximum der boete kan worden voorgekomen, in het belang der billijkheid te moeten voorstellen, dat binnen zekeren tijd transactie worde toegelaten bij den commissaris des Konings in de provincie, des noods onder hoogere goedkeuring.

Alzoo dit adres in betrekking staat tot een aanhangig wets-ontwerp, stelt de commissie voor het ter griffie neder te leggen, ter inzage van de leden.

Een tot deze Kamer gerigt adres van mr. *Willem de Sitter*, wonende te Glimmen, gemeente Haren, provincie Groningen, deelt de bedenkingen mede, bij hem gerezen tegen het ontwerp van wet op de jagt en visscherij, thans bij deze Kamer aanhangig.

1) meent de adressant, dat art. 2 van het ontwerp aanleiding geven zal tot tweedragt onder de ingezetenen en tot vexatoire bekeuringen. Dit beweert hij op soortgelijke gronden als door andere adressanten zijn vooropgezet, en hij wil dan ook met hen, dat de eigenaar, die zijn' grond tegen het bejagen wil hebben gevrijwaard, verpligt worde tot afpaling, met vrijstelling van alle recognitie.

2) Het vangen van lijsters behoorde niet onderworpen te zijn aan eene recognitie. Die van *f* 5 staat gelijk met een verbod, althans voor de kinderen van daglooners of geringe boeren, degenen die zich meestal met het lijsterstrikken bezig houden.

Deze stelling bewijst de adressant door eene berekening, waarvan de slotsom is; dat elk kind meer dan 30 tot 60 lijsters strikt en die voor 2 à 3 cents verkoopt;

3) Bij art. 15 § *f* meent de adressant, dat alleen als geoorloofd jagtbedrijf moet worden opgenoemd *het vangen van wilde ganzen met slagnetten*, en geenszins al de watervogels, vermeld in art. 17.

Tot betoog van deze stelling treedt de adressant in eene uitweiding van het sterk verminderend aantal watervogels, voor zooverre zij in *ons land* worden uitgebroeid, hetgeen het geval is met alle in art. 17 opgenoemd, behalve de ganzen, eenden en talingen. Die vermindering is blijkbaar door het sterk afnemen van het rapen der eijeren. Die vermindering is uit dat oogpunt schadelijk, maar ook uit een ander, namelijk de vermenigvuldiging van vele insecten, zoo als de slak, de ritnaald, de tijk en de rups, waarop die watervogels azen; zoodat vele misgewassen, die ons heugen, wel aan het verdrijven der watervogels zou kunnen te wijten zijn. Deze nuttige watervogels wil de adressant beschermd hebben tegen de vernieling der slagnetten; daaraan wil hij alleen prijs geven de *ganzen*, die, zegt hij, geene bijzondere protectie behoeven, omdat zij elders worden uitgebroeid, noch meriteren, omdat zij soms schade aanrigten op de lage hooi- en korenlanden.

Daar ook dit adres in betrekking staat tot een bij deze Kamer aanhangig wets-ontwerp, zoo adviseert de commissie tot nederlegging ter griffie, ter inzage van de leden.

Bij een adres aan deze Kamer ingediend verlangen *S. S. Bos* en 19 landgebruikers in de gemeente Delfzijl, provincie Groningen, dat het aanhangige ontwerp van wet op de jagt en visscherij hen bescherme tegen het vertrappen van hunne velden en het verontrusten van hun vee door de jagers. De jagt mag wel is waar niet worden uitgeoefend dáár waar de oogst nog niet is afgeloopen, maar men schijnt dat verbod niet toepasselijk te achten op het jeugdige plantsoen, en dit is het juist wat de adressanten wenschen, opdat men hen niet langer, wanneer zij zich verzetten, smadelijk en met persoonlijkheden bejegene. Aan iederen landgebruiker moet dus, meenen de adressanten, het billijk regt worden toegekend om, tegen het nemen eener jagtacte, met uitsluiting van alle anderen, het veld op eigen of gehuurd land te mogen jagen; iets, hetwelk, zeggen zij, thans verboden is.

Mogten daarbij bezwaren bestaan, dan verzoeken zij, dat althans aan de geadmitteerde jagers de verpligting worde opgelegd, om striktelijk de landerijen met *rijp graan* of *veldvruchten* bedekt, of met de *verwachting van een' nieuwen oogst* voorzien, zoowel als de *weidelanden*, waarin zich nog *vee bevindt*, als ook de *hoven* en *tuinen*, zorgvuldig te mijden, onder bedreiging, dat *ieder* overtreder van dit bevel zal vervallen in eene boete van *f* 25, ten voordeele van de armen dier gezindte, waaraan de schade is veroorzaakt, en gehouden wezen tot schadevergoeding aan den landgebruiker, die dit nadeel heeft ondergaan.

Daar ook dit adres met een aanhangig wets-ontwerp in verband staat, zoo stelt de commissie voor hetzelve ter griffie neder te leggen ter inzage der leden."

In de zitting van van den 29sten Januarij zijn ingekomen vierentwintig adressen, houdende bezwaren tegen de wet op het armbestuur, waaronder een van den kerkeraad der Christelijke afgescheidene gemeente te Uithuizen.

'sGRAVENHAGE, 2 Februarij.

Men verneemt, dat door de Fransche regering, ten opzigte van de Nederlandsche dagbladen, bij ons gouvernement stappen gedaan zijn, gelijk aan die, welke te Brussel aanleiding hebben gegeven tot de inbeslagneming van het *Bulletin Français*, en zulks krachtens de wet van het jaar 1816. Het zou deze aangelegenheid zijn, over welke de ministerraad in de laatste dagen bijeenkomsten heeft gehouden.

[Elders schijnt het in dezen niet anders te zijn, Zoo is b. v. de *Clamor Publico* te Madrid ook in beslag genomen over een artikel betreffende het besluit omtrent de goederen der familie *Orleans*. Dit was de vierde inbeslagneming van dat blad in acht dagen. — De autoriteiten in Spanje dulden zelfs niet de gematigdste kritiek over de Fransche gebeurtenissen, en de dagbladen, zijn alléén reeds dáárom vervolgd, dat zij de gestrengheid, waaraan zij ten doel staan, hebben medegedeeld. Intusschen zegt de *'s Gravenh. N.bode*, dat er *geene* vergaderingen van het ministerie zijn gehouden en dus ook niet over dat onderwerp. Ook meent dat blad te kunnen verzekeren, dat er niets van aan is, dat de Fransche regering zou verzocht hebben de uitgave van het *Bulletin Français* hier te lande te keer te gaan.]

— Naar men verneemt, zal de Eerste Kamer van de Staten Generaal den 18den Februarij hare werkzaamheden hervatten.

— De commissarissen des Konings bij de beide schouwburgen alhier (de heeren *J. W. Holtrop* en *G. Falck*), hebben, overeenkomstig de bevelen van Z. M., den Koninklijk-Franschen schouwburg alhier ontbonden met het einde van het loopende tooneeljaar, en dus met den 31sten Mei aanstaande; zullende er, ten gevolge van Z. M. beschikkingen, van dat tijdstip af, in het schouwburggebouw *nationale* voorstellingen worden gegeven.

Van den 3den. De heeren *Masui* en *van der Kun*, als daartoe door de Belgische en de Nederlandsche Regering gemagtigd, hebben eene overeenkomst geteekend, betreffende het maken van eene electro-telegrafische verbinding van België met Nederland. Deze lijn zal van Antwerpen op Breda en van daar op Rotterdam worden gerigt, en zoo spoedig mogelijk in werking worden gebragt. Men hoopt ook eerlang tot eene aansluiting der wederzijdsche ijzerbanen te zullen geraken.

— Men heeft verbreid, dat ook in het lokaal *Diligentia* alhier even als in den Schouwburg, gaz-pijpen zouden zijn verbroken. Dit gerucht is echter geheel ongegrond bevonden.

AMSTERDAM, 2 Februarij.

Naar wij vernemen zijn, namens den Koning, de burgemeesters en wethouders van Amsterdam, 's Gravenhage en Rotterdam uitgenoodigd, tot welwillende en dienstvaardige bejegening der door HD. benoemde commissie tot opbeuring van het nationaal tooneel.

— Volgens het *Weekblad voor Geneeskundigen*, zal de *Pharmacopoea Neerlandia* binnen weinige dagen worden uitgegeven.

— Niet zonder bevreemding zien wi *le Frondeur* berigten

geven omtrent de kerkelijke regeling der Katholijke godsdienst hier te lande. Die berigten toch hebben niet alleen geen grond, maar zijn blijkbaar verdicht. Wat het blaadje daaromtrent onlangs zeide en ook deze week verhaalt, is niets meer of minder dan belagchelijk. De schrijver dier berigten toont slechts zijne onbekendheid met den staat der zaken en zelfs met de inrigting der Katholijke Kerk, aan welke hij in Nederland, met het paleis van *Willen II* te 's Gravenhage, een primaat der Nederlanden toedicht met den titel van kardinaal-aartsbisschop van Holland en Zeeland. En dat wordt dan nog in het Fransch geschreven, waarschijnlijk om de weinige Belgen en Franschen, die het blaadje bij toeval lezen mogten, een vrolijk oogenblik te bezorgen!

(*Tijd*, *N. H. Ct.*)

— De heer mr. *H. C. Hooft Graafland*, raadsheer in het prov. geregtshof van Noord-Holland en lid van den raad van onze hoofdstad, stierf l.l. Zaturdag in den leeftijd van 56 jaren.

'S HERTOGENBOSCH, 31 Januarij.

Als eene bijzonderheid kunnen wij mededeelen, dat de huisvrouw van *P. v. H.*, molenaar, wonende op het Hinthamereind alhier, bevallen is van drie welgeschapen zonen.

STEENWIJK, 2 Februarij.

Volgens ontwijfelbare berigten heerscht op het land Vollenhove de longziekte op meer dan eene stal vrij ernstig. Mogt deze ramp, voor welker erge wonde men aldaar lang bewaard bleef, toch spoedig wijken!

— De heer *P. Kwant*, aannemer van de werken in en om Meppel (wat de Drentsche Kanalisatie betreft), heeft reeds met zijne werkzaamheden een aanvang gemaakt. Vele arbeiders en timmerlieden, zoo van daar als elders, die nog alle dagen in menigte aankomen, zijn reeds zeer bedrijvig.

SNEEK, 3 Februarij.

Op den 1sten Februarij zijn alhier door het huwelijk vereenigd *Reinard Avontuur*, oud 77, en *Dieuwke Postma*, oud 74 jaren. De man nam nu zijne vierde vrouw en de vrouw haren tweeden man.

— Wij zijn, door vriendelijke mededeeling, in de gelegenheid gesteld, eenig verslag te kunnen geven van de heerschende longziekte onder het rundvee, in de ons omringende, zeer veerijke, gemeente Wijmbritseradeel. De ziekte vertoonde zich aldaar, gedurende het afgeloopen jaar 1851, in 50 stallen, en er zijn dien ten gevolge orders verstrekt tot dooding van 470 runderen. Het ergste woedde zij en woedt zij nog in de dorpen Gaastmeer en Nijhuizum, waar bijkans geen stal is verschoond gebleven. In de afgeloopene maand Januarij zijn er reeds weder, ten gevolge dier ziekte, 119 runderen gestorven of gedood. Voegt men nu bij dit getal de, in 1850, om de longziekte afgemaakte 109 runderen, dan bedraagt het getal gedoodde of gestorvene runderen, alleen in bovengemelde gemeente, tot op dit oogenblik 698 runderen. (*Sneeker Ct.*)

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Woensdag den 4den Februarij.

Aanwezig: de heeren v. IMHOFF, LOHMAN, v. HEIJNINGEN BOSCH, v. HOUTEN, SLOT, v. CALCAR, UPMEIJER, CREMERS, OENNES, DE SITTER, DOMMERING, QUINTUS, v. ITTERSUM, ROELFSEMA, MULLER, MULDER, TRIP, OUDEMAN en SWAAGMAN.

De volgende stukken komen in behandeling:

1) *Missive van den Commissaris des Konings van den 27sten Januarij, betrekkelijk het massaal fonds*, waarbij de raad, zoo deze tegen de verdeeling van dat fonds over 1852 consideratiën heeft, verzocht wordt te zorgen, dat hij die voor den 4den Februarij bij Ged. Staten inzende.

De voorzitter zegt, dat de raad reeds vroeger zijne opmerkingen over die verdeeling aan Ged. Staten heeft kenbaar gemaakt, om te bewerken, dat de stad dat aandeel kreeg, wat de raad meende dat haar toekwam. Hij stelt voor burg. en wethouders te magtigen, om aan Ged. Staten te antwoorden, dat de raad verzoekt op de vroeger gemaakte opmerkingen te willen acht slaan. — Gearresteerd.

2) *Missive van den schuttersraad aan burg. en weth. van den 28sten Januarij*, houdende verzoek om magtiging te verleenen tot den verkoop van versletene kleedingstukken en andere onbruikbare objecten, welke het eigendom der gemeente zijn.

De voorzitter stelt voor een concept-besluit te arresteren, waarbij die magtiging tot verkoop, ten voordeele der gemeente, wordt toegestaan. — Gearresteerd.

3) *Missive van den stedelijken ontvanger aan burg. en weth. van den 27sten Januarij*, daarbij magtiging verzoekende tot de onderhandsche verhuring van eene stads behuizing in de Violenstraat, van eene andere in de Nieuwe Boteringestraat en van de klokluiderswoning op de Apoort, en wel voor één jaar, ingaande met den 1sten Mei 1852, op dezelfde voorwaarden als vroeger, en aan de tegenwoordige huurders.

De voorzitter stelt voor drie concept-besluiten te arresteren, waarbij, onder goedkeuring van Ged. Staten, de gemeente-ontvanger tot die onderhandsche verhuring onder de gestelde voorwaarden wordt gemagtigd. — Gearresteerd.

4) *Resolutie van Ged. Staten van den 16den Januarij, houdende vernietiging van een raadsbesluit, betrekkelijk de scheiding van ter Haar.* Ged. Staten hebben genoemd raadsbesluit van den 27sten December vernietigd, omdat, volgens hunne meening, het hier geldt eene scheiding en verdeeling van marktgronden, en die handeling niet, zooals de raad oordeelde, kan vallen onder de bepaling van art. 194 *c.* der gemeentewet, waar alleen van het koopen, ruilen, vervreemden, enz. gesproken wordt, maar moet worden geregeld volgens de wet van den 16den van Grasmaand 1809 en den 10den van Bloeimaand 1810.

De voorzitter zegt, dat burgem. en wethouders, na ingewonnen advies van de veencommissie, gemeend hebben, gebruik te moeten maken van art. 200 der gemeentewet en alzoo bij den Koning voorziening te moeten vragen tegen het besluit van Ged. Staten, waartoe zij een concept-adres aan den Koning hebben opgemaakt. In dit adres wordt gezegd, dat op den 8sten Mei 1851, ten overstaan van den notaris mr. J. S. G. KONING, te Wedde, door den rentmeester mr. J. L. TRIP, namens de regering der stad Groningen en de beide overige eigenaren van de onverdeelde gronden te Ter Apel en Ter Haar is overgegaan tot eene scheiding en verdeeling dier gronden, — dat door den raad is opgemaakt eene acte van scheiding, ten genoegen van belanghebbenden, — dat volgens art. 194 der gemeentewet, deze ter goedkeuring aan Ged. Staten is opgezonden; doch dat Ged. Staten hebben goedgevonden, die goedkeuring te weigeren, op gronden bovengenoemd, — dat de raad evenwel gemeend heeft, wel tot de scheiding en verdeeling geregtigd te zijn, en wel 1) omdat artt. 137 en 194 *c.* der gemeentewet hierop kunnen en moeten worden toegepast, en 2) omdat in geen geval de wetten van den 16den van Grasmaand 1809 en den 10den van Bloeimaand 1810 hierop toepasselijk kunnen zijn. Deze motiven worden hierop in het adres nader ontwikkeld en daarop de voorziening van Z. M. den Koning in dezen gevraagd, ten einde de acte van scheiding en verdeeling door Z. M. worde goedgekeurd en bekrachtigd.

De voorzitter vraagt of de leden zich met dit adres kunnen vereenigen, waarop de heer CREMERS zegt, dat hij zich wel met de conclusie kan vereenigen; doch in het adres wordt gezegd, dat eene vervreemding ook eene scheiding en verdeeling van onverdeelde gronden in zich bevat.

Nu blijkt het wel uit de memorie van toelichting, dat in de gemeentewet aan beide handelingen dezelfde beteekenis moet worden gehecht, maar in het burgerlijk wetboek is er wel degelijk onderscheid tusschen eene vervreemding en eene scheiding; weshalve spr. hierop ook in het adres wil gewezen hebben.

De voorzitter zegt, dat men het denkbeeld van scheiding en deeling tot zijn' grondslag moet reduceren, en dan volgt het uit den aard van scheiding en deeling, dat het eene vervreemding is, nl. van zijn aandeel.

Ook de heer QUINTUS kan het gevoelen van den heer CREMERS niet deelen. Wel mogen er in het burg. wetboek voor eene scheiding en verdeeling soms andere formaliteiten zijn voorgeschreven, dan voor eene vervreemding, maar daaruit volgt nog niet, dat dit twee onderscheidene handelingen zijn. Spr. had ook, ofschoon op andere gronden, eerst gemeend, dat scheiding juist geen vervreemding was, doch was daaromtrent door eene opmerking van den burgemeester tot andere gedachten gekomen. Ook zou door de restrictie, die de heer CREMERS wenscht, het adres zeer verzwakt worden.

De heer CREMERS blijft bij zijne meening, schoon hij zijn voorstel gaarne wil intrekken, als het niet wordt ondersteund.

De heer OUDEMAN wenscht — daar in het adres verschillende regtskwestiën behandeld worden, en het moeijelijk is, die hier dadelijk te beslissen, — het nemen van een besluit tot eene volgende vergadering uit te stellen, en inmiddels de stukken ter secretarij ter lezing van de leden nedergelegd te zien. — Overeenkomstig dit voorstel wordt besloten.

5) *Rekest van Manighim van de Israëlitische Bijkerk te Stadskanaal, houdende verzoek om eene bijdrage voor eene synagoge.* Adressanten zeggen, dat zij te rade zijn geworden, om als eene afzonderlijke gemeente een nieuw kerkgebouw op te rigten, en dat zij daartoe eene heemstede op stadsgrond, met behulp ook van eene bijdrage van liefdadigen hebben aangekocht. Daar echter de leden dezer nieuwe gemeente niet in staat zijn, om alle kosten te bestrijden, zoo verzoeken zij van den raad der stad, om hun de jaarlijksche erfpachtshuur te willen kwijtschelden en hun tevens een subsidie te willen verleenen tot opbouw van hun kerkgebouw.

Door burg. en wethouders wordt, op het advies van de veencommissie, voorgesteld om, tot bevordering van den bloei der kolonie, een subsidie te verleenen van *f* 600, zoodra het kerkgebouw zal zijn voltooid en tevens kwijtschelding te verleenen van de erfpachtshuur, zoolang het gebouw tot eene kerk wordt gebruikt en zoodra men zal begonnen zijn, daarin godsdienst uit te oefenen.

Op eene vraag van den heer UPMEIJER, wordt door den voorzitter gezegd, dat ook wegens den grond, waarop de Gereformeerde, Doopsgezinde R.-Katholijke en Luthersche kerken zijn gebouwd, vrijstelling van erfpachtshuur is verleend.

6) *Rekest van den poortier van de Apoort, W. van der Ree*, houdende verzoek, dewijl zijn ligchaamsgestel hem niet toelaat alle werkzaamheden zelf te verrigten, zoo als zij in het raadsbesluit van den 27 December 1851 zijn voorgeschreven, dat ze voor de avonddienst gedeeltelijk en voor de nachtdienst geheel mogen worden waargenomen door J. HERZBERGEN, geheel voor rekening en risico van adressant. Wordt besloten, dat de persoon van J. HERZBERGEN zal worden aangesteld, even als ten opzigte van den poortier van de Kranenpoort heeft plaats gehad.

7) *Missive van den rentmeester der stads veenen, van den 30sten Januarij*, daarbij mededeelende den afloop van de publieke verhuring van veen om te boekweiten gehouden te Ter Apel en Ter Haar den 26 Jan. 1852, waarbij 103 perceelen voor 5 en 60 perceelen voor 8 jaren zijn verhuurd. De opbrengst der geheele verhuring bedroeg de som van *f* 6749.50. Op voorstel des voorzitters wordt een concept-raadsbesluit gearresteerd, hetwelk de goedkeuring der plaats gehad hebbende verhuring inhoudt.

8) *Missive van Ged. Staten, houdende aanmerkingen op het reglement van orde voor de vergaderingen.* De gemaakte aanmerkingen betreffen art. 3 van het reglement, hetwelk Ged. St. oordeelen niet in overeenstemming te zijn met art. 50 der gemeentewet, waarbij wordt bepaald, dat bij het staken der stemmen het nemen van een besluit tot eene volgende vergadering wordt uitgesteld. Diensvolgens wordt het reglement van orde aan den raad teruggezonden met uitnoodiging om art. 3 volgens art. 50 der gemeentewet te wijzigen en afschrift van het daarover te nemen besluit aan Ged. Staten te willen inzenden. Deze resolutie is in handen gesteld van de commissie, welke zich met de zamenstelling van het reglement belast heeft. Deze heeft gemeend, dat de bepaling in het aangehaalde artikel van het reglement niet onbelangrijk te achten is en zeker niet van zooveel gewigt ontbloot, dat men dadelijk zou moeten overgaan tot een roijement daarvan, en dat ze tevens geenszins in strijd is met art. 50 der gemeentewet; weshalve wordt voorgesteld, eene missive aan Ged. Staten te verzenden, zoo als zij door den heer CREMERS wordt voorgelezen, waarin op onderscheidene gronden het onaannemelijke wordt aangetoond van eene verandering van genoemd artikel, terwijl de raad, overtuigd van den schadelijken invloed, die zoodanig eene voorgestelde wijziging van het artikel zoude uitoefenen, met gepasten eerbied hetzelve meent te moeten verdedigen, met verzoek om dit nader in overweging te nemen. — Gearresteerd.

9) *Raadsbesluit*, om de bezoldiging van den nieuwbenoemden commandeur der stads veenen, E. BORGMAN, te doen ingaan met den dag, dat hij naar ter Apel vertrekt en hem, zoolang hij nog geen gebruik kan maken van het commandeurshuis, 'twelk eerst met den 1sten Mei geruimd wordt, een billijk kostgeld toe te leggen. Volgens het advies der veencommissie, pleiten hiervoor gegronde redenen, en wordt het voornoemd besluit diensvolgens gearresteerd.

10) *Benoeming van een' derden ambtenaar voor den burgerlijken stand.* (Stemopnemers waren: de heeren DE SITTER, VAN ITTERSUM, VAN CALCAR en CREMERS.). De heer R. IJ. MULLER wordt met eene meerderheid van 16 stemmen verkozen.

11) *Benoeming van twee leden van den raad*, die, volgens art. 75 van de wet op de nationale militie, tegenwoordig moeten zijn bij de loting. Bij de stemmingen worden hiertoe aangewezen: de heeren VAN CALCAR en UPMEIJER, de eerste met 15, de tweede met 17 stemmen.

Sluiting van deze raadszitting.

GRONINGEN, 5 Februarij.

Gisteren middag werden in het Provinciehuis alhier, door een der HH. Gedeputeerde Staten, in bijzijn van den Hoofdingenieur van de waterstaat dezer provincie, de vijf biljetten geopend van het bij enkele inschrijving aan te besteden werk, bestaande in: Het leggen van een aardenberm voor of tegen den zoogenoemden Vierbuursterdijk, ten noordwesten van *Delfzijl*, ter lengte van 200 ellen. Waarop inschrijvers waren A. J. BLINK voor *f* 3200, H. FREEZE voor *f* 2998, J. H. ROTTINGHUIS voor *f* 2948—40, H. J. DELKEN voor *f* 2774 en J. E. v. BUUREN voor *f* 2747, allen aannemers, wonende te *Delfzijl*.

— Dingsdag l.l. is alhier binnengekomen het eerste nieuw gebouwde schip in dit jaar, zijnde een schooner-galjoot, groot 120 ton, genoemd *Grietje*, die, na voltooid te zijn, bevaren zal worden door kapt. K. J. SCHOLTENS, van de Wildervank; — deze bodem is gebouwd bij den scheepsbouwmeester A. W. HOOITES, te Hoogezand.

— Sedert langen tijd hadden in de avondkerken alhier ontvreemdingen plaats van kerkboeken en andere voorwerpen, welke den bezoekers der Godshuizen uit de zakken werden gerold; iets wat ook weder heeft plaats gevonden bij den laatst gehouden Zendeling-bidstond, l.l. Maandag in de Pepergasthuiskerk alhier gehouden. Het is de politie thans gelukt, één' der daders te ontdekken, zijnde een zekere J. W. Genoemde persoon is tot bekentenis van het feit gebragt, en heeft thans ook beleden, voor omstreeks drie maanden bij de Martinikerk eene zilveren zak-tabaksdoos van een' kerkganger te hebben ontvreemd, alsmede eene zilveren brilledoos met dito bril. Door de regtbank alhier is bevel van gevangenneming tegen hem verleend.

— Wij maken onze lezers oplettend op de aankondiging, in dit nommer onzer Courant geplaatst, van den heer officier van justitie te Appingedam, betreffende een in zijne handen zich bevindend *valsch bankbiljet* van *f* 60,00, uit het arrondissement Appingedam herkomstig.

— In den avond van den 30sten Januarij j.l. is er brand ontstaan in eene kleine boeren behuizing, toebehoorende aan LAMMERT GREZEL, en staande aan de Veensloot te *Meeden*, met dat ongelukkig gevolg dat niet alleen de woning, maar ook de huismeubels, benevens een paard en twee schapen binnen korten tijd eene prooi der vlammen zijn geworden. Met moeite zijn de twee melkkoeijen, in de behuizing aanwezig, door de omstanders gered.

De oorzaak van den brand is niet bekend; — het afgebrande is gedeeltelijk begin brandschade verzekerd.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 16, bevat een besluit van Gedeputeerde Staten, d.d. 22sten Januarij 1852, no. 28, waarbij wordt gearresteerd de lijst van bevoegd erkende beoefenaars van de onderscheidene takken der geneeskunst in dit gewest.

— Bij Koninklijk besluit van den 18den Januarij l.l. is aan H. J. SMIT, gewezen geregtsdienaar te Groningen, ten laste van den Staat een pensioen verleend ten bedrage van *f* 156 's jaars, op grond van art. 5 en art. 43 der wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* no. 24), zoo als zij is gewijzigd bij de wet van den 3den Mei 1851 (*Staatsblad* no. 49).

— Bij besluit van den 2den Januarij, heeft Z. M. eene verordening van den raad der gemeente *Eenrum* op het houden van loterijen vernietigd, voor zooveel daarin bepaald wordt, dat de ondernemer eener verloting *leges* zal moeten voldoen, berekend naar 5 cents van iederen gulden geldswaarde der te verloten goederen, op straffe van een tot tien guldens bij niet voldoening van die leges. Dergelijke heffingen zijn, volgens art. 104 en 238 der gemeente-wet, als plaatselijke belastingen te beschouwen, en kunnen derhalve niet bij eene politie-verordening, maar overeenkomstig art. 232 en volgende dier wet, niet anders dan bij een door den Koning goed te keuren besluit van den Raad ingevoerd worden.

— Men berigt ons uit *Uithuizen*, den 3den Februarij:

„Heden had hier in het logement *de Roos* de plegtige huwelijksverbindtenis plaats van een Israelietisch paar, zijnde de bruid het meisje, waarvan reeds vroeger in de dagbladen melding gemaakt is dat van het Christendom tot het Jodendom overging. De plegtigheid werd bestuurd door den heer D. WAGENAAR, voorzanger der Israelietische gemeente te Appingedam, die zich op eene hoogstwaardige wijze van zijne taak kweet; daar hij met eene toespraak aan de jonggehuwden sloot, die niet voor hen of hunne Israëlitische geloofsgenooten alléén, maar ook voor de menigte van Christelijke omstanders waarlijk stichtelijk en behartigenswaardig mogt genoemd worden. Des avonds maakte de ijverige man van deze gelegenheid gebruik om voor zijne geloofsgenooten, die, bij gebreke van een' eigen voorzanger, zelden een ernstig woord tot zich hooren rigten, eene godsdienstige rede te houden. Hij deed dit naar aanleiding van Exodus 13: 3 *a*, zoo gepast, dat allen, die het hoorden, uit éénen mond getuigden, dat zij een nuttig en aangenaam uur hadden doorgebragt.

„Tot een nieuw bewijs hoe het departement tot nut van 't algemeen, hier gevestigd, aan het verhevene doel der maatschappij, waarvan het eene afdeeling is, zoekt te beantwoorden, mogen wij vermelden, dat door deszelfs bewerking hier 3 naai en breischolen voor on- of minvermogende meisjes zijn opgerigt. Het departement toont te begrijpen, dat, wil men de lagere standen inderdaad opheffen, men voor volwassenen de gelegenheid tot arbeid en zelf te winnen voedingsmiddelen, voor de kinderen de gelegenheid tot geschikt onderwijs niet slechts in de schoolwetenschappen, maar vooral in de noodzakelijkste kunstvaardigheden des dagelijkschen levens moet openzetten. Eere zij daarom ons departement, maar evenzeer eere der burgerij van Uithuizen! die door hare (in den volsten zin des woords) *algemeene* medewerking in het geven van geldelijke bijdragen, het departement in staat stelde uit te voeren wat het tot nut van 't algemeen beraamde.

— In de *Gemeentestem* leest men: In verband met ons berigt in de *Gemeentestem* no. 16, betrekkelijk de niet meer voor de gemeenten verbindende kracht der koninklijke besluiten nopens de vestiging, vervanging en transport-kosten in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid, meenen wij thans te kunnen mededeelen, dat bij de regering het stellige voornemen bestaat, *dit onderwerp binnen korten tijd op eene wettelijke wijze te regelen.*

Op Vrijdag den 20sten Februarij aanstaande, des middags te twaalf uur, zal, in gevolge magtiging en onder nadere goedkeuring, door den luitenant-kolonel eerstaanwezenden ingenieur te *Groningen*, in het Logement *het Wapen der Zeven Provinciën*, bij H. VAN DER LAAN, alhier, in het openbaar in massa worden aanbesteed: Het herstellen van muren langs het Damsterdiep in den hoofdwal te *Groningen*, en het maken van eene brug, met levering der noodige bouwstoffen.

Volgens eene opgave van den Nederlandschen consul te *Bremen*, is die haven gedurende het jaar 1851 door 181 schepen onder Nederlandsche vlag bezocht, waaronder er kwamen van Groningen 24, waarvan 13 in ballast en de overige met dakpannen, stukgoederen, raapolie en rogge; van Delfzijl 13, waarvan 8 in ballast, en de overige met hoepels, stukgoederen en rogge, en van Zoltkamp 1 in ballast.

Van deze vaartuigen vertrokken er wederom 28 naar Groningen met raapzaad, stukgoederen, tabak, steenen en rogge.

De redactie van het Tijdschrift: *Le Journal des Savants* heeft heeren boekhandelaren in Nederland uitgenoodigd tot de inzending van een exemplaar der wetenschappelijke werken, welke bij hen het licht zien. Zij belooft van deze een getrouw verslag te zullen leveren in haar tijdschrift, dat maandelijks te Parijs wordt uitgegeven, en wenscht daardoor mede te werken de buitenlands te weinig bekende voortbrengselen der Hollandsche geleerdheid meer algemeen bekend te maken en naar waarde te doen schatten.

's Rijks Kabinet van Landbouwwerktuigen te Utrecht.

Prof. A. NUMAN, tijdelijk belast met het oppertoezigt over 's Rijks kabinet van landbouwwerktuigen te Utrecht, heeft het volgende berigt bekend gemaakt wegens den staat van dat kabinet in 1851: „Het getal der bezigtigers is, in 1851, geweest 511, zijnde 32 minder dan in 1850, toen dit getal 543 bedroeg. Van de 511 personen waren 442 Nederlanders en 69 vreemdelingen, alzoo 49 onzer landgenooten minder, en 17 buitenlanders meer dan in 1850. Nagemaakt zijn 110 werktuigen, alle door Nederlanders. Dit is wel 2 minder dan in het vorige jaar, doch overtreft nog vele vroegere jaren.

„Door onze landgenooten zijn 17 en door vreemdelingen 79 voorwerpen afgeteekend, waarvan 42 door éénen bezigtiger uit Hongarije, 15 door één' uit Koppenhage, 10 door één' uit Spanje, 8 door één' uit Duitschland, en 4 door één' uit Frankrijk.

„Terwijl het kabinet dus bij voortduring eene voldoende belangstelling, zoo bij den inlander als buitenlander, blijft ondervinden, zoo zal de nog betrekkelijk weinige vermindering der inlandsche bezoekers moeten worden toegeschreven aan het niet aanvullen van het kabinet met nieuw uitgevonden werktuigen, waarin thans vooral een aanzienlijke vooruitgang plaats heeft, daar menige belangsteller in dezen zich verwijdert, zoodra hij verneemt, dat er geene nieuwe werktuigen zijn bijgekomen, zijnde hem het oude reeds bekend."

Aardappelen, die twee à drie oogsten in het jaar geven.

De heer GEVERS VAN ENDEGEEST deelde onlangs in de *Landbouw Courant* mede, dat de heer H. DE GRAAF, bloemist te Lisse, eene proef genomen heeft met aardappelen, in Frankrijk bekend onder den naam van *Pomme de Terre à trois récoltes*, die dus, volgens de benaming, drie oogsten in het jaar moeten opleveren.

In het begin van Maart werden zij in weinig omgewerkten en schralen grond gelegd; reeds in Mei was een deel rijp en werd zeer smakelijk bevonden. Met half Junij was de geheele partij volwassen en goed. Den 1sten Julij werden van die aardappelen weder gelegd; zij kwamen geregeld op, en beloven eenen goeden oogst, zoodat men mag vooronderstellen, dat deze aardappelensoort bij ons tweemaal 's jaars goede vrucht zal opleveren. Het zou echter de vraag zijn, volgens den berigtgever, of men ook nog niet een derde oogst zou kunnen verkrijgen, indien het gewas, als voorwerp van weelde, in een bak onder glas werd gekweekt.

Hoe dit zij, wij rekenen het wel der moeite waardig, dat met deze nieuwe vrucht veelzijdige proeven worden genomen, en het verheugt ons daarom te kunnen berigten, dat de heer DE GRAAF 60 à 80 ponden, tegen 50 cent het Ned. pond, ten voordeele van zekeren tuinier, tot het nemen van nieuwe proeven wil afzetten, zooveel mogelijk bij partijtjes van niet meer dan 3 ponden aan denzelfden persoon, om daardoor meer onderscheidene proeven te bekomen. (*Nijverh.-Ct.*)

Kerknieuws.

DWINGELOO, 2 Febr. Gisteren nam onze naar Paramaribo beroepen predikant, de heer *van Schaick*, afscheid van ons, met de woorden van Matth. 28 vs. 20: *Ziet, ik ben met u.* Hij toonde, naar aanleiding van die woorden, met het hem eigene redenaarstalent aan, *wat dat zegt*, — *wie dat geldt*, — en *wie zoo sprak*, en betoogde vervolgens, hoe dat gezegde kan strekken tot een woord van vermaning voor alle nalatigen en onverschilligen, een woord van bemoediging ten dage des lijdens, een woord van vertroosting in de ure der scheiding. — Talrijk was de opkomst van heinde en verre, zoodat het kerkgebouw de menigte niet kon bevatten. Wij wenschen, dat hij ook aan de overzijde des Oceaans, waar zijne hem toevertrouwde kudde hem wacht, dat nut moge stichten, hetwelk hij aan deze zijde in geen geringe mate heeft gedaan, en wij eindigen met dezelfde bede voor hem, die hij voor ons aanhief bij het sluiten zijner rede: »Wij bevelen hem, zijne dierbare betrekkingen Gode, en de woorden zijner genade." (*Steenw. Ct.*)

VOLLENHOVE, 30 Januarij. Uit het bestaande 12tal van predikanten, werd heden door den kerkeraad onzer Hervormde gemeente het navolgende zes- en drietal geformeerd, als: *Ruijs*, te Rhenen; *Oolgaard*, te Zwartsluis; *Hartman*, te Blankenham; *Lecoultre*, te Steenwijkerwold; *Molhuizen*, te Horsen, en *van der Velde*, te Borne. Drietal: *Ruijs*, *Molhuizen* en *Oolgaard*, waaruit terstond is beroepen de wel eerw. zeer gel. heer *Ruijs*, predikant te Rhenen, aan wien de beroepsbrief is toegezonden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.